

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.630 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Duaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva b, telefon 2992

Triumvirat

Berlin, 6. febr.

Nemčija je že v sredi krvavega volivnega boja, in glavna briga vlade baronov pod Hitlerjevim vodstvom je ta, da si z vsemi zakonitimi in nezakonitimi sredstvi zagotovi večino pri volitvah v državni zbor. Načrt državnega komisarja za Prusijo von Papena, da bi se pruski deželni zbor sam razpustil, se ni posrečil; zato išče von Papen druge »legalne« potje, ki naj bi ga dovedla do istega smotra. Kolegij treh, ki je razpust deželne zbornice zavrnil, sestoji iz predsednika pruske deželne vlade socialista Brauna, enega narodnega socialista in enega centrista. Proti razpustu sta glasovala Braun in centrista, tako da je bil razpust zavrnjen z dvema glasovoma proti enemu. Von Papen namerava sedaj rešiti vprašanje čisto enostavno: ker ga je že Hindenburg imenoval za pruskega komisarja, bo zakonitega predsednika pruske deželne vlade dr. Brauna kratkoma vrgel iz kolegija treh in imenoval sebe v kolegij, tako da bo s pomočjo narodnega socialista, ki je v njem, lahko preglašoval centrista. Volitve v pruski deželni zbor naj bi se potem vršile istočasno z volitvami v državni zbor, to je 5. marca. Kot komisar za Prusijo je von Papen kratkoma razpustil vse občinske svete v Prusiji in določil dan 12. marca za nove volitve. Von Papen ne briga dosti, ali je s tem prekršil ustavo ali ne. Dejstvo je, da se občinski sveti smejo razpustiti edino z zakonom, ki ga izglasuje deželni zbor in kateremu tudi prirediti državni svet.

Kljub vsem zagotovilom novega kanclerja Hitlerja, da bo vladal s spoštovanjem svobode in skrbel, da se bodo volitve vršile v popolni svobodi, se opozicija dobro zaveda, v kakšnih vodah plava. Vlada je naperila v prvi vrsti boj proti levici, to je proti socialnim demokratom in komunistom, ker pač ni bilo težko doseči sporazuma v triumviratu Hitler-Papen-Hugenberg v tem pogledu; saj so vsi odločni nasprotniki socialne demokracije, Hitler kot politik, von Papen kot monarhist in Hugenberg kot socialni reakcionar. Prvi ukrepi proti tisku so veljali prav socialističnim in komunističnim listom. Levica je odločno prešla v obrambo, o tem pričajo številni krvavi spopadi socialisti in komunisti na eni strani ter narodni socialisti na drugi. Socialni demokrati so nastopili z radikalnim volilnim programom, v katerem zahtevajo razlastitev veleposestev in podpravljanje veleindustrije. S tako ostro formulacijo svojega programa so se hoteli v prvi vrsti približati komunistom — saj je v zadnjem času toliko govora o možnosti skupne rdeče fronte proti harzburgski fronti reakcionarjev — v drugi vrsti pa so namerili lok tudi proti Hitlerju, ki je s svojim socialnim programom začel v ogenj od dveh strani, od strani veleindustrije Hugenberga in von Papena, in ki ne bo mogel med volilnim bojem več tako svobodno na dan s svojimi hujškimi socialnimi gesli. Levica upa, po vsej verjetnosti neupravičeno, da bi se od Hitlerja odcenil del delavske pravice tega, ker je »Führer« šel v vladu z najhujšimi reakcionarci in izročil n. pr. Hugenbergu najvažnejše socialne resorje. Ta račun je v toliko zgrešen, v kolikor je bil Hitler tako previden, da je zahteval takojšen razpis volitev, in da ni pustil Hugenbergu časa, da bi izvedel kak nesocialen zakon, kakor n. pr. prisilno znižanje plač, ki ga ima ta v načrtu.

Takozvana državna stranka je tudi priobčila svoj program, v katerem ostro kritizira Hitlerjev proglas na nemški narod in se zavzema za razdelitev veleposestev. Narodno-socialistični »Völkischer Beobachter« se norčuje iz stranke, češ, da se je narodni socialisti prav nič ne bojijo, ker je itak brez pomena. V isti sapi list pozivlja to stranko, kakor tudi ljudsko in gospodarsko stranko, naj nikar ne postavljajo lastnih kandidatov pri volitvah, ker so že tako obsojeni na neuspeh.

Položaj centrista je silno delikaten, ker se stranka še vedno nahaja v sredi, med levo in desno in je v nevarnosti, da zaide v dvojen ogenj, z leve in desne, to je od strani vlade in skrajne opozicije. Stranka je bila v normalnih parlamentarnih časih jezikov na tehnični in brez nje je bila parlamentarna vlada nemogoča. Centrum je bil pod določenimi pogoji tudi pripravljen tolerirati sedanjo vladu, toda Hitler ni na pogoje, ki jih je postavil prelat Kaas in ki so šli v prvi vrsti za to, da se bo ohranila weimarska ustava, sploh odgovoril in se je raje vrgel v volilni boj, ki naj bi desnici zagotovil večino in jo osvobodil kontrole centrista. Včeraj se je sestel glavni odbor centrista. Na seji je prelat Kaas poročal o političnem položaju in indirektno naslovil poziv na narodne socialiste za sodelovanje. Program prelata Kaasa označuje geslo koncentracije ali zbiranje konstruktivnih sil (Sammlung), ki naj bi omogočila vladno zmerno desnico s sodelovanjem narodnih socialistov in centrista v okviru sedanje ustave. Ni verjetno, da bi poziv prelata Kaasa našel odziv pri sedanjem režimu, ker ta noče v nobenem vprašanju zavzeti jasnega stališča in raje ribari v kalnem. Sploh se triumvirat previdno izogiba vsaki besedi, ki bi jasno kazala na njegov program. V vseh njegovih ukrepih pa se vidi trdna volja, da se zdrži na vladi za vsako ceno.

Opozicija se zaveda resnosti položaja in dobro ve, da je v igri ne samo politična, temveč sploh kulturna svoboda v Nemčiji. V tem pogledu je značilno gibanje med kulturnimi delavci »za svobodo besede«, ki bo dosegla svoj vrhunec na vsenemškem kongresu, ki se bo vršil pod pokroviteljstvom najboljših znanih nemških kulturnih delavcev.

Demokratski tisk ne more razumeti, kako je mogoče, da je Nemčija zašla v takšen položaj po krivdi maloštevilne klike, ki se je zbrala okoli Hindenburga in ga prav za prav zaslepila. Zadnja vladna kriza se je rešila s tako naglico, čeprav so bili v igri najvišji interesi te države, da je opozicija po pravici dobila vtis, da niso na najvišjem mestu več od-

Eno leto razorožitvene konference brez vsakega rezultata

Medtem ko v Nemčiji vstaja nacionalizem - nuja Ženeva najžalostnejšo sliko

Angleški zunanji minister Simon

Od 2. II. 1932 2. II. 1933

Ženeva, 4. febr. 1933

Predvčerajšnjim se je začelo toliko pričakovano zasedanje razorožitvene konference sredi viharovih dogodkov, ki se odigravajo demala vsepovsod po širokem svetu. Prvo zasedanje se je, kot se nismo pozabili, začelo lani 2. febr. in je trajalo, ali bolje rečeno, se je vleklo do 23. julija. Zdelo se je, da bo potem konference sploh umrla, ker je Nemčija 23. julija in še pozneje 29. avgusta odločno zahtevala enakopravnost v vprašanju razorožitve, česar ji pa ostale velesile niso marale dati. Prerekanje je trajalo do 11. dec., ko so velesile na pritisk Anglije pristale na nemško zahtevo in Nemčiji priznale »pravico do enakopravnosti«, Franciji pa »pravico do varnosti«.

Nemčija se je nato vrnila na konferenco, kjer so se pa medtem dogodile še druge važne spremembe. Pet evropskih velesil se je zedinilo v tem, da je boljše, da se vprašanje razorožitve rešuje v manjšem krogu, iz katerega naj bi se izključile male države. Tako se je tudi zgodilo. Malim državam ni preostalo drugega kot protestirati in šele sedaj, na drugi seji konference, bodo zopet prišle do besede in skušale uveljaviti svoja stališča.

Francoska zahteva po varnosti

Je torej morala priti kot prva točka v dneveni red konference. Francoske zahteve so znane. Lani, 5. febr. jih je predložil v Ženevi že Tardieu, toda takrat so bile potisnjene na stranski tir, kjer so počivale dokler se ni pojavil Boncour, ki jih je z bobnečo retoriko skušal privleči iz garaže nazaj na konferenco, ki je pa takrat umirala. Šele sedanje zasedanje je dalo francoski delegaciji priliko, da je razvil svoj »konstruktivni« načrt o organizaciji mira v Evropi. Eno celo leto so francoski načrti počivali. Človek se mora vprašati, zakaj so francoski ministri to pustili? Zakaj se niso sili v ospredje? Zdi se, da je vsakdo od prvega začetka vedel, da francoski predlogi ne bodo nikdar sprejeti. Ako bi bila Francija insistirala, potem bi se moral izvršiti takojšen razpad konference. Francija sama bi morala domov z očitkom, da je nemovna prizadevanja uničila. Ali pa bi morala kapitulirati in pristati na razorožitvene zahteve Italije in Nemčije.

ločilni interesi širših mas delavskega ljudstva, ki jih predstavljajo poslanci v državnem zboru, temveč vplivi nekakega družinskega kroga generalov, baronov in zlahtnikov v Hindenburgovi okolici. To tudi potrjuje najnovejša izjava generala von Alvenslebena, člana Herrenkluba, ki je bil obdolžen, da je pripravil monarhistični puč Reichswehra v Potsdamu, da bi tako preprečil sestavo vlade Hitler-Papen-Hugenberg. General von Alvensleben priznava, da je z vsemi svojimi razpoložljivimi močmi v zadnjem trenutku posegel v pogajanja za sestavo vlade, ne zato, da bi preprečil vladu triumvirata, temveč, da bi pospešil imenovanje prav te vlade in preprečil avtokratsko vladu Papen-Hugenberg, ki bi se oslanjala samo na Reichswehr in bi prišla tako v konflikt z 90% vsega nemškega naroda; s tem je hotel rešiti Reichswehr pred razpadom.

Opozicija se zaveda, da bo silno težko vreči s sedla triumvirat Hitler-Papen-Hugenberg tudi v primeru, da bi pri volitvah ne dobil večine. Če je Hitler napovedal štiriletko, je pri tem mislil na štiriletko zakonodajno dobo bodočega državnega zbora, v kateri hoče ostati na vladi. Socialni reakcionar Hugenberg potrebuje Hitlerjevo pomoč zato, da lahko demonтира socialno zakonodajo in reši veleindustrijo z znižanjem delavskih plač, strastni monarhist von Papen zato, da lahko proglasi monarhijo. Hitler na drugi strani je šel četudi nerad v to družčino z upanjem, da se je prej ali slej otrese v korist nemškega fašizma. Dobrega pa iz tega ne bo nič, naj se stvar zaobrne kakorkoli — reakcija v Nemčiji je v sedlu, čeprav zaenkrat nosi zelo pester barve...

Razhosa'n'e francoskega načrta

Včerajšnji ponovni začetek konference je dokazal, da ta alternativa še vedno obstaja in izgleda, da bo ravno radi nje konference morala slednjič vendarle izbirati. Kakor hitro namreč je francoski zastopnik Massigli nehal hvaliti načrt svoje vlade, njegovo gibčnost in njegovo sposobnost za ohranitev mira, so vstali zaporedoma italijanski delegat Aloisi, nemški zastopnik baron Nafelny in britanski odposlanec Eden, ki so francoski načrt neusmiljeno razkosali in dokazali, da je francoska zamisel o razorožitvi in o armadi, s katero naj razpolaga Zveza narodov, naivna in mora dovesti do novega oboroževanja. Francoski načrt je nemogoč, tako so te države rekly, tako s političnega kakor z vojaškega stališča.

Smrti udarec Anglije

Z veliko pozornostjo se je pričakovala izjava angleškega delegata Edena, ki se seveda povedal, kar misli angleški zunanji minister g. Simon. Kam se bo nagnila britanska vlada? Eden je govoril zelo kratko, videlo se je, da hoče s tem po-

Izza konference vstaja prava slika od sovraštva razjedene Evrope

Nastop angleškega zastopnika bo položaj razčistil. To je bilo potrebno. To slepmišljenje, to zastrupljanje s pozlačenimi kroglicami in to medsebojno sovraštvo medenih besed, položaja ne izboljša. Vsa razorožitvena debata, ki se vleče v pusto večnost in se od dne do dne bolj zamažava v novih kontradiktornih načrtih, je pesek v oči in samo miroljubni sukniči, pod katerim se nemoteno razvijajo destruktivne politične struje v Evropi. Evropska javnost se resnice ne bo ustrašila. Resnica je boljša kot pa vsaka še tako uljudna laž. Male države, ki so nekaj časa protestirale proti omalovaževanju, ki so ga morale prenašati, so položaj spoznale in potegnile tudi posledice. Dr. Beneš je namreč v svojem govoru jasno pokazal

udariti, da je to zadnja beseda Velike Britanije, ki smatra, da so dosedanje pogodbe in pakti, ki se se podpisali med posameznimi državami, zadostna garancija za ohranitev varnosti, da je britanska vladav teh pogodb prevzela obveznost do skrajne mere in da ni več pripravljena sprejeti novih, ki bi jo še bolj povežale na Evropo, ki naj sedaj pristopi k dejanskemu razoroževanju svojih vojaških sil. Odklonilno stališče, ki ga je torej zavzela britanska vlada napram francoskemu načrtu, je ustvarilo v Ženevi ne samo senzacionalno novost, ampak tudi prepričanje, da bo zasedanje moralo biti mnogo krajše, kot se je domnevalo.

Vsa razorožitvena konferenca je, to je treba pibiti in jasno povedati, samo

skrajno rafinirana borba skupine držav

ki bi rade evrosko politično karto spremenile, proti drugi skupini držav, ki se temu upirajo. Ravno zato je tako velike važnosti, da se je tudi britanska vlada pridružila destruktivni skupini evropskih držav in s tem javno izrazila svoje simpatije z revizionističnim pokretom v Evropi.

na možnost, da se konferenca razide, da bodo padle vse naličnice in da se bodo videli vsi s strastjo in hinavstvom razoranj obrazi evropskih narodov.

Ce ni mogoče izvršiti obvezne evropske solidarnosti za vzdrževanje mira, potem bodo države morale pač misliti na izvedbo prostovoljske državnih zvez, ki bodo temu cilju služile. Z drugimi besedami rečeno: če Italija, Nemčija, sedaj tudi Anglija in druge države nočejo politike mira na podlagi mirovnih pogodb, potem mora nastopiti stari sistem meddržavnih zvez ali alians, ki se bodo branile same. Tako zna razorožitvena konferenca prispevati, da razkrinka dva nasprotna gibanja v Evropi.

J.

Nemčija je že čisto v vodah nacionalizma

Razpusti, plenitve, monarhistične manifestacije -

Centrumu se obetajo težki časi

BERLIN, 6. februarja tg. Pruski deželni zbor je razpuščen, in sicer na podlagi sklepa kolegija trojice. Nove volitve bodo obnem z volitvami v državni zbor dne 5. marca. V kolegiju trojice sta glasovala za tak sklep državni komisar za Prusijo Papen in predsednik deželne zbornice Kerl. Tretji član kolegija, predsednik pruskega državnega sveta in kölnski župan dr. Adenauer se je odtgnil glasovanju z utemeljitvijo, da smatra tozadevno zasilno naredbo državnega predsednika za protustavno. S to zasilno naredbo je bila enostavno odstranjena pruska svobodna vlada Brauna, tako, da je v kolegiju trojice stopil na mesto Brauna državni komisar Papen. Kakor znano, je pruski deželni zbor v soboto odklonil lastni razpust, obenem pa se je tudi kolegij trojice, v katerem so bili takrat Braun, Kerl in dr. Adenauer, izrekel proti razpustu z glasovoma Brauna in dr. Adenauerja. S tem pa, da je prišel na mesto Brauna v ta kolegij trojice Papen, se je dosegla večina za razpust. Ta razpust pruskega deželne zbora stopi v veljavo šele 1. dan pred volitvami, torej 4. marca, zato da poslanci ne bodo izgubili proste vožnje na železnica za volilno agitacijo.

Hitler ostane šef stranke

Berlin, 6. febr. tg. Državni kancler Hitler je z letalom odpotoval v München. Tiskovni urad njegove stranke naglašja, da je to potovanje privatno, vendar da obenem velja tudi za pripravo za nove volitve. Hitler želi, da ostane vodstvo stranke v Münchnu, kjer hoče tudi obdržati svoje pravo stanovanje. Obnem se pripominja, da se je Hitler odrekel plači, ki mu pripada kot državnemu kanclerju.

Centrum za politiko sredine Bojazan pred kulturnim bojem

V nedeljo sta imeli stranki centrista in bavorske ljudske stranke sestanek svojih odborov. Na teh sejah so se člani odločno izjavili proti enostranski uzurpaciji državne oblasti po narodnih socialistih in nemških nacionalcih in proti temu, da bi se navedeni stranki pustili zavesti v eno fronto proti socialistom. Obe stranki hočeta in želita zasledovati še dalje politiko sredine. Pri tem upata, da bodo rezultati volitev v državni zbor prisili vladne stranke, da bodo vpoštevale katoliške stranke. Prelat Kaas je izjavil, da za centrum ni mogoč noben mir, v katerem bi se stranka podvrgla, temveč samo mir potom sporazuma in lojalnega sodelovanja. Sklenjena je bila resolucija, ki zahteva, da se na izzivanje, ki tiči v tem, da izključujejo centrum od odgovorne sodelovanja v državi, odgovori primerno pri volitvah. Geslo za centrum pri volitvah je: obnova naroda na temeljih duhovne in politične sredine.

Bavarska ljudska stranka je zborovala v Münchnu in sprejela resolucijo, katere očita Hitlerjevi vladi zavestno protikatoliško tendenco. Predsednik stranke Schaeffer je izjavil, da si bo katoliški narod v Nemčiji priboril svoje pravice v nemški domovini. Prelat Leicht, voditelj frakcije v državnem zboru, pa je izrekel bojazen, da se je treba pripraviti na čas kulturnega boja.

Omejitev shodov in tiskovne svobode

Zasilna naredba, ki jo je včeraj podpisal Hindenburg, omogoča državi vladi, da prepove politične shode, če bi bila ogrožena državna varnost, da pleni liste, če bi izdajali vojaške tajnosti, če bi zagrešili veleizdajo, če bi pozivljali k nasilnostim, če bi sramotili organe ali ustave državnih oblasti, verske družbe, če bi pozivljali h generalni stavki ali k stavki proti obratom z življenjskimi potrebščinami, če bi razširjali napačne vesti, katere bi ogrožale državne interese.

Značilna manifestacija

Pogreba dveh žrtv narodnih socialistov v Charlottenburgu se je udeležilo 20.000 mož SA oddelkov v uniformi in 4000 železnih čelad. Pogreba so se udeležili tudi državni kancler Hitler, ministri Göring in Frick, vsi v uniformah narodnih socialistov, voditelji SA oddelkov, bivši prestolonaslednik Viljem v huzarski uniformi in princ Avgust Viljem. Nikjer ni bilo videti črno-zlato-rdečih zastav republike. Na grobu sta govorila Göring in Göbbels.

Iz vse države prihajajo neprestano poročila o spopadih s krvavimi žrtvami, posebno iz Vratislave, Meinheima, Chemnitza, Bochuma Dusseldorfa in Friedenaua pri Berlinu.

V Nemčiji zopet uvedena obvezna vojaška služba!

Pariz, 6. februarja. tg. Hitler je pristal na načrt zakona, po katerem naj bi mladeniči, stari 21 let, absolvirali 12 mesečno vojaško službo, prvih 6 mesecev z delom v vojski, ostanek pa v vojaški milici. Na ta način bi lahko Nemčija postavila 620.000 mož. V Ženevi je ta vest povzročila živahno zanimanje. Paul Boncour je o tem že govoril s čkoslovakiškim zunanjim ministrom dr. Benešem in poljskim zunanjim ministrom polkovnikom Beckom ter namerava jutri predložiti nov predlog za ta francoski načrt.

Branišnica na Jesenicah

poslovalnica »Krekov dome« izplačuje vloge, vlozene pol. l. 1933, takoj brez odpovedi.

Življenje ruskega kmeta v letu 1932

Avtor članka je živel v Rusiji od leta 1914. in se je vrnil lani. Njegovo poročilo je tako zanimivo, da zasluži, da ga izve širša javnost.

Dobil sem pismo z voljnega gubernije, z vasi Kusova v šepetovskem hetmanstvu v Ukrajini, odkoder sem bil lani odšel. Piše mi prijatelj in me prosi, naj mu na katerikoli način pomagam, da bo prišel domov, ker je tam nevdružno.

Ko sem bil v Rusiji, je bil ta človek član kolheza. To mu je bilo v korist in ponos. V kolhozih je bilo dobro, dokler so plenili kulake (kmete, kmetari niso hoteli v kolhoze). Danes ni več kulakov. Nimajo niti hrane ne obleke.

Danes je dovoljeno svobodno trgovanje z živilom, ki pa imajo uradno določene cene. Metr žita stane 600 rubljev, a je človek ne dobi, če ne plača 6000 do 6000 rubljev za metr. Tudi kmet, kateri bi moral imeti žito napredaj, gladuje sam. — To je Ukrajina — ruska žitnica. Boljševiki so izgubili kulake, trgovce, obrtnike in trgajoči sami. Petrolej zamenjajo za jajca in sicer za 19 jajc se dobi 1 kg petroleja, za 16 jajc dobite že 100 rubljev, ruto za 10 glav pa za 7 kokosi; bela ženska srajca stane 2 gosi in 60 jajc, par podplatov gos in 1 rub. Mesečno dobi rodbina samo 15 kg sladkorja. Čevlje lahko kupi samo tisti, ki dela v državnih podjetjih. Ta plača za par čevljev 24 do 28 rubljev, katere pa proda, če jih ne potrebuje, za 250 rubljev. Delavci na vasi zaslužijo dnevno 5 rubljev, a pri tem zaslužku mora gladovati in hoditi bos.

Lansko pomlad je umrlo v naši vasi veliko ljudi od gladi. Hranili so se s slamo, katero so drobno zrezali, posušili v peči in zmleli doma na ročni mlin. V potokih so lovili ribe, jih zmesali s posušeno smetano slamo in to peklili in jedli, da so ohranili življenje. Kočeno so jim prepovedali loviti ribe, ročne mlince so jim pa vzeli.

Ko so meseca maja dozorevali poljski prideški, ni imel nihče pravice uživati svojih lastnih prideškov, ampak je moral čakati, kakor berač miloščine. Jevduh Kondratijev in Musij Kulturnik nista čakala, ampak sta na polje, pokela par snopov in jih vesela nesla domov, da bi jim žena spekla kruh. Ko sta prišla domov, so ju pred hišo čakali boljševiki, jima odvzeli snop in ju odpeljali v zapore. 8. novembra 1932 sta bila pred sodiščem obsojena na 11 mesecev težke ječe. Kje sta sedaj, ne ve nihče.

V komunalnih gospodarstvih ni bilo spomladi kaj jesti. Boljševiki so opazovali kmeta in so ugovarjali, da se ni od gladi poginil — torej naden! Zahtevali so od vsakega kmeta 5 do 10 metr žita. Kmet je dejal, da ga nima. Prišla je komisija, ki je vse preiskala, kopala po sobah, kuhinjah, hlevih, dveriških in na njivah. Tu pa tam so našli do 20 kg žita, drugod zopet več ali manj, a nikoder ne več, kakor 1 metr. Žito so zaplenili, kmet pa je bil obsojen na globo 1000 rubljev. Ker kmet nima denarja, mu prodajo kočo. Preda jo starosta vasi, oskrbnik komunalnega gospodarstva (komunist) jo kupi. — Kmeta, žena in otroke izeneje iz koče. Lani, jokajoča družina blodi po vasi, nima hrane ne prenočišča, a nihče jih ne sme sprejeti pod streho. — Čez nekaj dni odpeljejo gospodarja z bajoneti na kazensko delo v rudnik ali kam drugam, ženo in otroke pa odpeljejo v Sibirsko gozdove. V kočo so prišli komunisti, razne predmete pa razdelili. — Takih primerov je bilo od 1. januarja 1932 do 16. junija 1932 54, vsi so izgubili premoženje, ker niso hoteli oziroma niso mogli prenesti lakote.

V vasi je vsega skupaj 186 domov. Pred petletko je bilo v vasi 1650 glav goveje živine, danes pa jih je le 42. V kolektivnem gospodarstvu je 76 gospodarjev. To kolektivno gospodarstvo je imelo v potoku 220 konj, 374 glav govedine in 536 prašičev. Sedaj ima to kolektivno gospodarstvo le 42 konj, 37 glav goveje živine in 16 prašičev.

Kadar človek zbolí in je potrebna zdravniška pomoč, pravi zdravnik: »Ne grem. To ni moja ura. Pridite ob osmih zjutraj.« Pridete ob osmih, nima časa. Čakate — ni ga, končno vendar pride a veliko zamudo, v hitri pregleda bolnika, seveda površno in napiše recept. V lekarni pravijo: »Pridite jutri, danes smo že odslužili predpisane ure.« Tako so razmere na vasi.

V Rusiji sem živel 16 let. Lani sem prišel v domovino. Ko je izšel maj pri človek, so rekli komunisti, da ne govorim rusice in da sem podkupljen. — Naj si gredo pogledat rusico sami v Ukrajino, naj gredo sami tjakaj delati! Jaz govorim iz izkušnosti, življenja in dela.

Antonin Brežnik, Zlin.
Prevedel iz češčine: H. B.

Japonski bataljoni marširajo

Anglija proti vsakemu aktivnemu umešavanju ZN

London, 6. febr. 2. Takojšnji politični krogi z največjo skrbjo gledajo na razvoj mandžurskega konflikta v Zenevi. V merodajnih vladnih krogih vlada veliko nezaznane in odpor proti sodelovanju v katerikoli sankciji proti Japonski. Angliška delegacija v Zenevi je dobila nalogo, da se odločno upre vsem poskusom nekaterih — manj odgovornih delegatov, da bi Veliko Britanijo in Zvezo narodov potegnili v kako prehitro in nepremišljeno akcijo. Anglija se ne bo pridružila nobeni taki akciji, ker je trdno sklenila, da se ne bo spuščala v borbo proti svoji stari zaveznici Japonski.

London, 6. febr. 2. Takojšnje kitajsko poslatništvo je dobilo uradne informacije, da so japonske čete na področju Holiba že pričele z novo ofenzivo. Napad je izvršila japonska pehota, podprta od močnejših in mandžurskih čet. Kitajci so napad energično odbili. Borba, v kateri so sodelo-

vati kitajski dobrovoljci, je trajala dolgo in je bila zelo krvava ter so se na koncu Japonci s težkimi izgubami morali umakniti.

Peking, 6. febr. 2. Dopisnik Reuterjevega urada je dobil informacije od kitajske strani, da so pričeli Japonci napredovati proti Džeholu v treh smereh: preko Hajluna, Linana in Čaučanga. Dva tisoč japonskih vojakov je prišlo v Ljušang pred veliki kitajski zid.

London, 6. febr. 2. Dopisnik »Daily Telegraph« javlja iz Mukdena, da se je pričela vojna akcija Japoncev proti Džeholu. Japonski vojaški oddelki so že prehodili večje grife, ki so pokrili s snegom. Japonci hočejo do 20. t. m. zavzeti glavno mesto Džehol in neke važnejše strateške točke. Japonci so prepričani, da bo ta njihov pohod izvršen brez prelivanja krvi, ker so baje kitajski vojaški popolnoma desorganizirani in v skupinah bežijo pred japonskimi vojaškimi oddelki.

Najenostavnejša metoda

New York, 6. februarja. AA. Po poročilu »New York Times« vlada na Kubi režim terorja. Predsednik Machado je začel z uporabo, da je dal postreliti 150 do 200 dijakov na podlagi starih španskih zakonov. Na podlagi teh zakonov je policiji dovoljeno, da lahko strelja na vsakega osamljenca. Ameriški poslanik ni mogel posredovati. Med Kubo in USA obstoja konvencija, ki prepoveduje zedinjenim državam vmešavanje v notranje kubanske zadeve.

Divjaštev posod

New York, 6. februarja. Ig. Pri včerajšnjih volitvah v parlament v Columbiju je bilo ubitih 18 oseb.

Senzacionalna volunška afera

Danaj, 6. febr. 2. Neka oseba si je prisvojila v ministrstvu za narodno obrambo stvari, ki so namenjene samo za uradne tajne potrebe ter da jih je prodala v Bratislavo. Ta oseba je bila že aretirana. »Montag Zeitung« poroča, da gre za tajni ključ za dešifriranje brzojav. Ker pa se poslužuje avstrijska vojska več ključev za dešifriranje brzojav, ni znano, kateri ključ je bil prodan Češkoslovski. Vse kaže, da gre za zelo važen ključ, ker se oblasti izogibajo vsaki izjavi in pravijo samo, da so vsi udeleženci te volunške afele pod ključem.

Dva mogočna poleta

London, 6. febr. AA. Davi sta se začela dva mogočna poleta angleških letalcev. Ob 7.15 sta poletela znana letalca Gayford in Nicholletts iz Londona in nameravata doseči Južno Afriko brez pristanka. S tem bi postavila nov dožinski rekord. Malo kasneje pa se je vzdignil v zrak letalec Mollison k poletu v Južno Ameriko, kamor poleti sam. To bi bil prvi solo-polet preko Južnega Atlantika. Do Južne Francije spremlja Mollisona njegova soproga v posebnem letalu.

Grof Apponyi umira

Zeneva, 6. febr. AA. Zdravstveno stanje grofa Apponyia se je poslabšalo. Bolnik leži brez bolečin, odpora ni pljuče pa že vidno popuša.

Za staro vero

Carigrad, 6. februarja. AA. Podobni incidenti, kakor nedavno tega v Bruslju, so se danes odigrali v izmirjevi mošaji v Cadirovu med molitvami, ki se po naredbi Kemal paše odpravljajo sedaj v turškem jeziku. Neki vernik je na turške molitve odgovarjal v arabskem, ki je sedaj bila liturgični jezik vseh muslimanov. Zato so bili v mošaji hudi incidenti. Sodne oblasti bodo uvedle preiskavo proti raznim svedenikom, ki so kršili stroge predpise, da se morajo molitve obvezno opravljati v turščini.

Osebna vest

Belgrad, 6. februarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog finančnega ministra je premeščen za davčnega inspektorja v šesti skupini k davčni upravi v Višnji gori Ivan Tomec, davčni inspektor v isti skupini na davčni upravi v Kamniku.

Iz Narodnega predstavništva

Spremembe v predlogu volivnega zakona

Belgrad, 6. febr. 1. Odbor za proučevanje zakonskega predloga o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino od 10. septembra 1931 s spremembami in dopolnitvami od 26. decembra 1931, je na svojih sedaj vsestransko proučen predloženi zakonski predlog ter je v teku svojega dela napravil sledeče spremembe in dopolnitve:

Število mandatov

§ 1. § 4 se menja in se glasi: Za mesto Belgrad, Zemun in Pančevo kot upravno področje se voli 5 poslancev. Za posamezne banovine se voli: za dravsko 29 (preje 25), za savsko 74 (69), za vrbasko 23 (20), za primorsko 24 (21), za drinsko 38 (37), za zetsko 32, za donavsko 52 (50), za moravsko 41 (40) in za vardarsko 54 (44) narodnih poslancev. To število mandatov v banovinah se razdeli po 1 mandat na vsak administrativni okraj, na okraje pa, kakor ljubljanski, ptujski, osiyeški, biševski, splitski in mostarski po 2, na mesta izven sedežev banovin, ki imajo preko 100.000 prebivalcev po 1 mandat. Ostanek mandatov se bo razdelil na one sedeže banovin, ki imajo preko 30.000 prebivalcev, in to na Zagreb 3, na Ljubljano 2, na Split, Sarajevo, Novi Sad, Niš in Skopje po 1. Poleg tega se voli istotako toliko poslancev, kolikor je nosilcev državnih kandidatnih list, ki so dobile preko 50.000 glasov.

Državni odbor

§ 2. V § 6 se menja v prvem odstavku zadnji stavek, ki se glasi: Te posle bo vršil državni odbor, in sicer jih mora objaviti najkasneje 30 dni pred volitvami. V § 6 v drugem odstavku se menja zadnji stavek, ki se glasi: Predsednika senata in skupščine predsedujeta izmenoma državnemu odboru.

§ 6. Naslov pod V. pred § 17 se menja in se glasi: V. Sestavljanje kandidatnih list. § 17 se ukinja.

Državne kandidatne liste

§ 7. § 18 se menja in se glasi: Državne kandidatne liste so sestavljene tako-le: Na čelu se označi dan volitev, nato nosilca državne kandidatne liste, njegov polje in mesto bivanja. Nato se vpišejo imena in priimki, poklici in bivališča kandidatov za vse volivne enote v državi. Izpod kandidata za vsak volivni okraj se izpiše ime in priimek, poklic in bivališče njegovega namestnika. Pod imenom nosilca liste okrajnih kandidatov in njihovih namestnikov se napiše ločeno imena dveh predstavnikov te liste za glavni volivni odbor in imena dveh namestnikov kakor tudi ime enega predstavnika in njegovega namestnika za volivni okraj. Tako sestavljene liste

predloži najmanj 30 oredlagateljev

upravičenih volivcev vsakega administrativnega okraja od polovice celotnega števila administrativnih okrajev v državi s tem, da se ti administrativni okraji nahajajo na teritoriji vsaj dveh tretjin banovin. Obenem z državno listo so predlagatelji dolžni predložiti tudi pismeni pristavek vsakega kandidata in njegovega namestnika. Za predlagatelje in za pravilnost liste ni obvezno, da na kandidatni listi, ki jo predlagajo, naznačijo predstavnika in njegovega namestnika za vsak volivni okraj. Predstavniki za posamezna volišča kakor tudi njihovi namestniki morajo biti iz občine, v kateri se vršijo volitve in vpisani v njen stalni volivni imenik.

§ 8. V § 20 v prvem odstavku in v prvem stavku se menja besedilo in se glasi: Kot predlagatelji morejo podpisati državno kandidatno listo samo oni, ki so vpisani v stalne volivne imenike. V § 20 med predzadnjim in zadnjim odstavkom se doda nov odstavek, ki se glasi: Oporavljene podpise predlagateljev se lahko izvrši nadalje v 8 dneh od dneva izdružitve liste sodišču.

Kandidiranje v treh volivnih edinicah

§ 9. § 21 se menja in se glasi: Okrajni kandidati se lahko kandidirajo v največ treh volivnih edinicah ter morajo biti v tem slučaju vezani za isto državno kandidatno listo. Ena in ista oseba je lahko na isti listi v dveh volivnih enotah, v tretji pa namestnik, ali pa v eni volivni enoti kandidat, v dveh pa namestnik. Namestnik okrajnega kandidata je lahko namestnik na isti listi v treh volivnih enotah. Dalje predvideva ta člen: Oni, ki bodo na več mestih izvoljeni za narodnega poslanca, se morajo tri dni nato, ko jim je potrjena izvolitev, izjaviti, za kateri okraj bodo obdržali mandat.

Mesta - ena volivna enota

§ 10. § 22 se ukinja. § 23 se menja in se glasi: Vsa mesta tvorijo eno volivno enoto, razen mest, za katera se kot sedež banovin po § 3 voli en poslanec, odnosno poslanci iz raznih mest, ki imajo preko 100.000 prebivalcev. § 24 se ukinja.

§ 11. § 25 se menja in se glasi: Dva izvoda tako sestavljene državne liste predloži najmanj pet predlagateljev najdlje 15 dni pred volitvami kasnejskemu sodišču v Belgradu v potrditev ter jih izroči predsedniku tega sodišča ali pa njegovemu namestniku.

§ 13. § 28 se menja in se glasi: Glavne liste, ki je izročena kasnejskemu sodišču v Belgradu, se ne more več prekriti ter se v njej tudi ne morejo več izvršiti spremembe, čeprav lista še ni bila potrjena. Če pa med tem umre kdo od predložiteljev kandidatov ali pa izgubi pasivno volivno pravico, se lahko namesto njega predlaga drugega kandidata. Take spremembe se lahko izvršijo v listi še 48 ur pred volitvami ter se listo potrdi na isti način, kakor druge državne kandidatne liste.

Seštevane glasov

§ 14. § 61 se menja in se glasi: Na podlagi volivnega rezultata določi predhodno glavni volivni odbor, katera državna lista je dobila največje število glasov (relativno večino), računajoč pri tem vse glasove, ki so jih dobili vsi kandidati, vezani za to listo, v vsaj državi. Nato bo glavni volivni odbor potrdil za poslance vse nosilce onih državnih kandidatnih list, ki so dobile v vsaj državi preko 50.000 glasov. V upravnem področju Belgrada, Zemun in Pančevo pripada tri petine, to je trije poslanci, oni državni kandidatni listi, ki je v vsaj državi dobila največ glasov, in to po enem vrstnem redu, kakor so bili vpisani v državno kandidatno listo. Če pa je več skupin po pet kandidatov, ki so se vezali z najmočnejšo državno kandidatno listo, pripadajo ti mandati oni skupini, ki je dobila relativno večino med vsemi skupinami, vezanimi z najmočnejšo državno kandidatno listo. Razdelitev mandatov na posamezne kandidate se vrši na isti

način kakor v prvem slučaju. Ostala dva mandata pa se bosta razdelila tako-le: Kol je najmočnejša državna kandidatna lista dobila tri petine vseh glasov, potem se deli ta ostanek med vse državne kandidatne liste, računajoč pri tem tudi najmočnejšo. Število glasov, ki jih je skupaj vsaka državna kandidatna lista dobila na upravnem področju Belgrada, Zemun in Pančevo, se deli v prvo in drugo od številk, dobljenih s takim deljenjem, ter se pri tem vzame dva največja telesi in napram dobljenim številkam se dodeli ta dva mandata državnim kandidatnim listam. V pogledu razdelitve teh dveh mandatov na posamezne kandidate velja ločeno od razdelitve prvih treh petin mandatov. Ako je najmočnejša državna kandidatna lista dobila manj kot tri petine glasov, oddanih v vsaj državi, tedaj se ena pri razdelitvi teh dveh mandatov ne jemlje v poštev. V tem slučaju se razdelitev teh dveh mandatov vrši na isti način, samo da pri tej delitvi ne sodeluje najmočnejša državna kandidatna lista.

Najmočnejša lista dobi tri petine mandatov

Državni kandidatni listi, ki je dobila največ glasov v vsaj državi, se prizna tri petine skupnega števila narodnih poslancev, ki pripadajo vsem banovinam. Od treh petin mandatov se bo razdelila polovica, to je tri desetina, tako-le: dravski banovini 9, savski banovini 22, vrbaski 7, primorski 7, drinski 11, zetski 10, donavski 16, moravski 12 in vardarski 13. Ti mandati se bodo predvsem razdelili na one kandidate, ki so se vezali za najmočnejšo državno kandidatno listo, ki imajo v svojem okraju, mestu odnosno sedežu banovine absolutno večino glasov, in to po vrsti napram višini dobljenih glasov. Če s tem ne bi bila izpraznena omenjena polovica, se bo razdelila po vrsti okrajem, mestom, odnosno banovinskim sedežem, ki so najmočnejši napram skupnemu številu glasov, ki so bili oddani za vse kandidate v okraju, mestu odnosno sedežu banovine, vezane z najmočnejšo državno kandidatno listo. Ti mandati bodo pripadali onim okrajnim kandidatnim listi, ki so med vsemi ostalimi kandidati tega okraja, mesta odnosno sedeža banovine, vezani s to listo, dobili relativno večino.

Druga polovica omenjenih treh petin, to je drugih treh desetih mandatov, se bo razdelila tako-le: Predvsem se bo ugotovil odstotek med številom glasov, oddanih v posameznih banovinah za najmočnejšo državno kandidatno listo, in številom glasov, oddanih za to listo v vseh banovinah. Nato se bodo razdelili ti mandati sorazmerno z dobljenimi odstotkom na posamezne banovine. Pri tej delitvi se vzamejo v prvi vrsti v poštev cele številke. Če pa njihova vsota ne bo izpraznila celotnega števila mandatov, se ostali mandati razdelje med banovine po višini ostanka. Razdelitev teh mandatov po banovinah se vrši na način, ki je predviden v prejšnjem odstavku, po vrsti na kandidate onih okrajev, ki pri delitvi prvih treh desetih mandatov niso dobili poslancev.

Pri tej delitvi mandatov se mesta, za katera se kot sedeže banovin volijo poslanci, in mesta, ki imajo preko 100.000 prebivalcev, smatrajo za isto kot ostali administrativni okraji. V okrajih in mestih, za katera se volita po dva ali po trije poslanci, se proglasijo za izvoljene vsi oni kandidati, če je tak okraj, mesto ali sedež banovine, po absolutni moči odnosno po skupnem številu glasov, ki so bili oddani za skupino kandidatov tega okraja odnosno mesta, vezanih z državno kandidatno listo, prišli na vrsto za dodeljevanje mandatov. Če je pa več skupin po dva odnosno po tri kandidatih vezanih z najmočnejšo državno kandidatno listo, se proglasijo za poslance vsi kandidati tega okraja odnosno mesta ene skupine, ki je dobila relativno večino med skupinami, ki so se vezale z najmočnejšo državno kandidatno listo.

Število mandatov, ki ostane potem, ko se od skupnega števila mandatov odštejejo mandati, ki so na račun treh petin pripadli najmočnejši drž. listi, bo razdelili glavni volivni odbor tako-le: 1. Če je najmočnejša državna kandidatna lista dobila tri petine glasov, oddanih v vsaj državi, se bo ta ostanek razdelil med vse državne kandidatne liste, računajoč s tem tudi listi, ki je dobila največje število glasov v vsaj državi. Najprej se bo ugotovilo število mandatov, katero po tem ostanku pripade najmočnejši državni kandidatni listi, in sicer tako-le: število glasov, katero je skupno dobila posamezna državna lista v vseh banovinah, se deli z 1, 2, 3 itd. ter končno s številom, ki odgovarja številu tega ostanka mandatov.

Od števila dobljenih s takšno delitvijo, se vzame največje tolikokrat, kolikokrat znaša število ostanka mandatov. Koliko se je teh števk vzelo iz vrste onih kolektikov, dobljenih z delitvijo glasov najmočnejše državne kandidatne liste, z 1, 2, 3 itd., toliko mandatov pripade najmočnejši državni kandidatni listi. Ti mandati se bodo razdelili na banovine po istem sorazmerju, po katerem je izvršena razdelitev prvih treh desetih mandatov. Ako bi na ta način katera banda za morala dobili skupno večje število mandatov, kakor jih ji pripada, se bo prebitok razdelil sorazmerno na ostale banovine.

Ono število mandatov, ki so pripada vsaki banovini, se bo razdelilo med ostale državne kandidatne liste, sorazmerno s številom glasov, ki so jih v tej banovini dobili vsi okrajni kandidati, ki so se vezali na posamezne od teh državnih kandidatnih list, in sicer tako-le: število glasov, katero je skupno vsaka od teh državnih kandidatnih list dobila v posameznih banovinah, se deli z 1, 2, 3 itd. in končno s številom, ki odgovarja temu številu mandatov, ki se pripadajo banovini. Od števila dobljenih s takšnim deljenjem, se vzame toliko največjih števk, kolikor mandatov se pripada tej banovini, in po številih se dodeljuje število mandatov vsaki od teh listi. Koliko se je vzelo teh števk iz vrste onih kolektikov, dobljenih, ko se je število glasov posameznih list delilo z 1, 2, 3 itd., toliko mandatov pripada tej listi.

Sorazmerno številu mandatov, ki pripadajo vsaki državni kandidatni listi, vpoštevajoč tudi najmočnejšo, se bo razdelilo v posameznih banovinah, okrajih odnosno mestih na način, ki ga predvideva odstavek V, toda samo onemu okraju oziroma mestu, ki že ob prejšnji delitvi mandatov ni dobilo poslancev.

Ako je najmočnejša državna kandidatna lista dobila manj kakor tri petine glasov, ki so bili oddani v vsaj državi, tedaj se državna kandidatna lista z največjim številom glasov pri razdelitvi tega ostanka mandatov ne vpoštevata.

§ 15. Pooblaščen se pravočasno ministru, da izda avtentično tolačenje k temu zakonu, dalje vladni ministri, da izda vsa potrebna navodila za izvršitev tega zakona.

Zagrebska vremenska napoved: Spremenljivo oblačno, toplo in vetrovno.

„Atlantik“ je bil zlobno začen!

Pariz, 6. februarja. AA. Današnji »Matine« prinaša vest, da je preiskovalni odbor, ki je imel nalogo ugotoviti vzroke katastrofe francoskega veleparnika »Atlantika«, dogal, da je bil ogenj, ki je parnik uničil, namenoma začet in da zato mora nadaljna preiskava v tej stvari izročiti v roke državnega tožila v Bordeauxu. »Matine« pravi, da so indiciji, ki jih je preiskovalni odbor dogal v prilog svoje trditve, mnogostevilni in ne-sporno ugotovljeni. Dalje pravi list, da člani posadke zgorlega parnika, od katerih jih je 19 našlo strašno smrt v ognju, ne bodo dovolili, da bi ta »strašni zločin ostal nekažnovan. Podobno nmenje »namernem zanetenju požara je izrazil tudi kapitan »Atlantika« Schoofs.

Velika eksplozijska nesreča Osem mrtvih

Pariz, 6. februarja. AA. Danes dopoldne je eksplodiral v Renaultovi tovarni v Boulognu na obzrobju Billancourta kotel. Del poslopja se je porušil in pokopal pod seboj vse delavce, ki so bili takrat pri delu. Prvo pomoč so organizirali tovarniški gasilci, ki so jim kmalu nato prihiteli na pomoč krajevni gasilci in ognjegasi iz Pariza.

Ob pol 1 sta prišla na kraj nesreče Chantemps in pariški policijski prefekt Chiappe. Oblast je poslala pred tovarno veliko število redarjev, da so mogli vzdrževati naval rudodolovcev. Do 13.30 so iz ruševin potegnili 3 mrtve delavce in kakih 50 ranjenecov. Med njimi jih je več v obupnem stanju.

Pariz, 6. februarja. AA. Dordaj se v Billancourtu izkopali izpod ruševin osem mrtvecev. Vsega skupaj je ranjenih okoli 100 delavcev.

Uvaževanja uredne besede novinarjem!

Pariz, 6. febr. AA. Predsednik republike Lebrun je imel na banketu Društva republikan-skih novinarjev govor, v katerem je naglasil resnost sedanjega položaja. Finančni položaj države je tak, da je potreben velik napor in da se sme več odlašati, in vendar, je nadaljeval Lebrun, bi se zdelo, če poslušamo glasove, ki prihajajo z vseh koncev države, da se hočejo vsi združiti proti temu naporu. Ravno zato ima tisk veliko in pomembno nalogo: prišel je trenutek ko je treba pozabiti strasti in ko moramo vsi pomagati, da se položaj oporavi in da se javnosti vije spoznanje, kako važno je, da vsakdo po svojih močeh prispeva pri trzavah domovini. Francija, je zaključil Lebrun svoj govor, je klasična dežela trdoživosti: vsi že mislijo, da je na tleh, ko se s silnim naporom spet postavi na noge, se večja, še močnejša kakor prej. Naj si tisk po svojih močeh prispeva k temu, da se bo tudi to pot okrepila njena volja in energija.

Današnja vremenska napoved: Izpremenljivo vreme z uadnormalno temperaturo, začasno jasno, potem pa bo zopet dež. Splošna vremenska napoved: dva, tri dni bo še toplo vreme, potem pa se bo morda vremenski položaj zelo spremenil.

Slovaki v boju

Slovaški jubileji — Ljudsko glasovanje za slovaško versko šolo

Letošnje leto bodo Slovaki praznovali mnogo jubilejev. Poleg 15 letnice osvoboditve ter 70 letnice ustanovitve Slovaške Matice (3. VIII. 1863) se bodo najslavnejše vršile takozvane Pribinove slavnosti (1100 letnica posvetitve prve slovaške cerkve), za katere je prevzela pokroviteljstvo vlada in ne bodo tako imele samo nabožnega ali slovaškega narodnega, temveč državnega značaja. Ob tej priliki dobe Slovaki tudi svojega nadškofa.

To so svetle točke, narodni spomini, ob katerih se bo morda zopet orel življenjski optimizem slovaškega naroda.

Ta moram omeniti mimo očitnega boja za avtonomijo se vprašanje šolske reforme po načrtu, ki ga je izdelal in predložil v obravnavo (tukaj se more vsaj javno razpravljati o tej ali oni tudi javni zadevi) soc. dem. minister dr. Derer. Po njem naj bi se izvedla unifikacija vsega drž. šolstva, izenačenje učiteljskega na drž. in cerkvenih šolah ter delitev politične in šolske uprave. Ker je na Slovaškem, ki je narodnostno zelo pomešano z drugorodnimi elementi (Nemci, Madjari, Židje) že iz 70. let preteklega stoletja v veljavi sistem verskih šol, ki jih vzdržujejo posamezne verske občine in sicer vsaka veroizpoved svoje, imamo tu zelo zanimiv problem posebno še zato, ker so poleg verskih in narodnostnih tudi državne. Težavna je rešitev na pr. v občinah, ki so narodnostno in versko močno neenotne. Pod nadl. režimom so bile verske šole vsaj skromna opora, da se mladina ni popolnoma potujčila; po pre-

vratu je sicer to vprašanje odpadlo, vendar pa moremo ugotoviti, da je ob tem načrtu poleg verskega momenta (verska vzgoja) odločilen še slovaški narodni ter z njim zvezano čisto krušno vprašanje.

Z unifikacijo, kakor je mišljena v načrtu, bi se šole popolnoma podredile drž. oz. režimskemu nadzorstvu in bi tako cerkev izgubila ves svoj vpliv. Z unifikacijo pa je združeno še narodnostno ter življenjsko vprašanje. Po sedaj splošno veljavnem načrtu (ki ga je prirodno-nazorno opesnil Strindberg v eni izmed svojih fabel), pravici močnejšega, bi prišel namreč v izkušnjo celo najpravičnejši režim, da bi na Slovaškem podeljeval službe najprej Čehom, potem šele Slovakom, kar se je dogajalo in se še danes. Vendar pa moram radi resnice pripomniti, da so ob prevratu in še pozneje zasedali Čehi uradniška mesta tudi zato, ker Slovaki niso imeli dovolj svojih moči. Zdaj ob 15. letnici republike pa je že dovolj slovaškega naraščanja za vse panoge javnega življenja. Zato je razumljivo, da so vsi, ne le slovaška javnost (katoliški in evangeliški), ampak tudi katoliški historični dežel protestirali proti takemu reševanju šol, vprašanja. Protestiral je ves episkopat ter številne kulturne ustanove. Izvedel se je tudi nekakšen narodni plebiscit, ki je dal okoli 775.000 podpisov.

Slovakizem pa prehaja tudi na drugih kulturnih terištih v osiro olenzivo. Lani so očistili odbor pri »Slovaški Matici«, zdaj teče pravda radi »Slovaškega narodnega gledališča«, ki do sedaj ni bilo vredno tega imena. Dne 30. jan. se je vršila huda debata med gledališkimi go-

spodarji in slovaš. javnimi delavci. V resolucijah, ki so izšle po časopisju, energično zahtevajo popolno poslovanje svojega najvišjega kulturnega zavoda. Obeta se celo, da bo prišla zadeva pred parlament in upati smo, da se poslej basen o liscu in jezu ne bo več ponovila.

Življenjske razmere slovaškega malega človeka se silno slabšajo. Podjetja odpustajo delavce ali pa zahtevajo še nadaljnje znižanje plač. Po zadnji statistiki je zdaj okoli 167.000 slovaških delavcev brez dela. Tu pa seveda niso vštete njihove družine in še številni drugi, ki niso zaznamovani v rubrikah z imenom delavce. Kritičen je položaj zlasti v goratih krajih, kjer nimajo niti soli. V zadnjem času je prišlo stankati radi nameravanega novega znižanja mezd 2000 rudniških delavcev v Handlow (lastniki so finančniki banke »Unione«). Za nje se je sedaj zavzelo 14 slovaških pisateljev, ki so v časopisu »Tvorba« priobčili oklic, namenjen slovaški javnosti. Vprašanje zase je agrarna reforma, pri kateri se je dogodilo toliko krivic in javnih skandalov s tako imenovanimi »ostankarekimi posestvi«. Ljudje ne morejo sedaj plačevati amortizacijskih deležev in se je že dogodilo, da so prišli na županski urad ter ponudili zemljo nazaj, če se jim izplača dozdaj vplačani denar.

Zunanje-politično je tedaj v republiki med prvimi točkami dnevnega programa zblizanje s Poljsko, kar je ob vedno bolj naraščajoči revizionistični propagandi naravno.

L. Uršič.

soprog vso svetovno vojno v vojni službi, po vojni pa izvoljen za narodnega poslanca, je zelo obširno gospodarstvo, gostilno in trgovino vodila sama s svojo večjo roko. Vse to je pa ni uklonilo, vztrajala je in bila vse skozi svetel zglede dobre gospodinjice in krščanske matere. Ko se je pa pred leti začel razvijati proti njenemu soprogu velik sodni proces, ki se sedaj ni zaključil, je zla usoda pritisnila vso težo svoje roke na to, prej srečno družino. Veliko preganjanje, ki ga je doživel njen mož, katerega je tako prisrčno ljubila, ji je šlo toliko do srca, da se je njeno zdravje začelo rahljati. Dolgo

se je ustavljala njena krepka narava, toda vsled neizmernega dušnega gorja je začela slabeti in avgusta meseca lanskega leta je bolezen položila na bolniško posteljo. Nekaj časa se je zdravila doma, več mesecev v bolnišnici v Krškem, končno pa na kliniki v Zagrebu, kjer se je dala operirati, misleč da so žolčni kamni. Pri operaciji se pa zdravnik ugotovil raka na jetrih. Vsaka pomoč je bila izključena. Vrnila se je domov in po 14 dneh podlegla nezmožnim duševnim in telesnim bolečinam. Čestokrat je v svoji boleznih vzdihnila, kako si želi zdravja, kako težko bo zapustila svoje drage. Pokojna je bila v prejšnjih letih prvovrstna in vneta cerkvena pevka. Blag ji spomin, vsem preostalem pa naše iskreno sožalje. Pogreb bo v sredo ob 9 dopoldne iz hiše žalosti v Dolskem, na farno pokopališče v Rajhenburgu.

Z milijardno dediščino ne bo nič

Zagreb, 5. februarja.

Jugoslovanski listi so na dolgo in široko poročali, da je na otoku Javi leta 1930 umrla Ana Dunkan, rojena Kovatič, doma iz hrvatskega Sombora, ki pa ima sorodnike istega priimka tudi na Slovenskem, menda v Lescah na Gorenjskem. Kovatičeva Ana je bila včasih slovaška operna pevka na Dunaju, kjer jo je videl bogataš Dunkan z Jave, se z njo poročil in jo vzel seboj na Javo. Dunkan je bil baje neizmerno bogat človek. Ko je umrl, je vse svoje premoženje zapustil svoji ženi Ani, rojeni Kovatič. Leta 1930 je tudi ta umrla brez potomcev in brez oporoke.

Holandske oblasti so začele iskati dedičev. Ker pa navadno akt že za pot iz ene pisarne v drugo potrebuje več dni ali celo tednov in je Java daleč od nje, Indije in Avstralije, ni čudno, da so minila skoro 3 leta, predno so sorodniki pokojne Kovatičeve Ane izvedeli, da jih čaka strašno velika dediščina 4 do 5 milijard dinarjev. Kajpada so se silno razveselili, ker 4 milijarde dinarjev niso mačkine solze. Četudi bi bilo srečnih dedičev kaka stotina, vendarle bi vsak dobil več kakor je dovolj za dobro življenje. No, dotlej je stvar v redu.

Zagrebski odvetnik dr. Frančič je vzel stvar v roke in ugotovil, da zadeva z milijardno dediščino ni tako enostavna kakor bi si dediči želeli. Najprej je treba ugotoviti, da po seznamu, ki je našim oblastem na razpolago, zapuščina rajne Ane Dunkan nikakor ni tako velika, kakor se je govorilo. Poleg tega — in to je glavno — pa je njena zapuščina razdeljena že med druge srečnejše dediče. Treba bi bilo začeti novo pravdo za to dediščino.

Stvar je namreč ta. Ko je Ana Dunkan umrla, so sodišča na Javi, ki so holandska, čakala nekaj

let, kolikor določa holandski zakon, da se oglasijo pravi dediči. Leta so minila, ne da bi se bilo dedičem pri nas sanjalo, da jih na Javi čaka takajna dediščina. Tako je potekel rok in za dediče so bili proglašeni drugi. Da je na Javi res priložna velika zapuščina pokojne gospe Dunkan, o tem ni nobenega dvoma, ker je odvetnik dr. Nikola Frančič že dobil uradni akt od javanskega sodišča, ki govori o tej zapuščini. Iz tega akta pa ni razvidno, kolika je zapuščina. Razvidno je le, da akt govori o nekaj vrednostnih papirjih, delnicah in obližacijah holandskih industrij na Malajskem otočju. Če je to edina zapuščina gospe Dunkan, roj. Kovatič, potem je pač jasno, da o štirih ali petih milijardah niti govora ni. Vsi ti vrednostni papirji, o katerih govori javanski akt, niso vredni po današnjem tečaju več kakor kaka dva milijona dinarjev.

Vendarle je težko verovati, da bi bila to edina zapuščina gospe Dunkan, ki je bila po svojem možu izredno bogata. Zato so naše oblasti mnenja, da je v tem sodnem aktu navedeno ne nieno premoženje, da pa je nepremično premoženje zabeleženo v kakem drugem aktu, ki ga ni pri nas.

Zaradi tega je nastalo med zainteresiranimi ljudmi v naši državi oziroma med njihovim pravnim zastopnikom, ter med javanskimi oblastmi dolgo dopisovanje. Ker pa je Java silno daleč in ker se s tem dopisovanjem trati le čas, je dr. Frančič vso zadevo izročil ministrstvu za socialno politiko, ki naj po diplomatski poti to stvar hitreje reši.

Ali pa bo to posredovanje imelo uspeh ali ne, ali hrvatski in slovenski dediči ne bodo ožalofani za veliko upanje, ki so ga že imeli, to vse bo pokazala bodočnost.

Zemljiška knjiga zrcalo naših dni

Za 18 milijonov raznih transakcij - Zivahne kupčije zeml' išč

Ljubljana, 6. febr.

Zemljiška knjiga ljubljanskega okrajnega sodišča, ki vodi posle o vseh zadevah glede nakupa zemljišč in raznih hipotek za mesto in okolico, podaja za letošnji januar prav značilno sliko. Sicer je bilo letos nekoliko manj vlog kot lani, bilo jih je samo 500, toda vsebina teh vlog nam podaja v številkah veliko živahnost poslovanja. Samo na kolkovini so stranke v januarju plačale 72.014,50 Din.

Bilo je prostovoljnih intabulacij raznih posojil 56 za skupni znesek 6.156.704 Din. Največji znesek je bil intabuliran za 1.400.000 Din, najnižji pa za 300 Din. Prisilne intabulacije raznih terjatev, v prvi vrsti trgovskih in odvetniških, je bilo 59 za skupno svoto 485.937,48 Din. Največja terjatev je v tem oziru znašala 75.000, a najnižji znesek 100 Din, bagatela, za katero se je vključil neki upnik na večje zemljišče. V zemljiški knjigi je bilo dalje izvedenih 9 zapuščinskih razprav in eo dedščine znašale skupaj 91.046,50 Din. Največja dedščina je bila 18.185, a najmanjša 5.129. Prav pri dedščinah je znak, da so se ljudje omejili v pogledu dediščin in volil. Dalje je bilo na razne nevrstne mesta in okolice izvedenih 72 raznam vrstnega reda za skupni znesek 4.357.000 Din. Tu gre predvsem za posojilne terjatve raznih zavodov in drugih posojilodajalcev, ki so zahtevali, da dobe njih hipotekne sigurnejše mesto.

Zemljišča v mestu in okolici so že vedno na bobnu, čeprav je stopil v veljavo zakon o kmetijskih kreditih. Januarja je bilo predlaganih 10 dražbenih postopanj za skupno svoto 90.275,25 Din. Neki upnik je zahteval dražbo zemljišča celo za malenkostno vsotico 73,50 Din. Dotični revež je res v težavah in skuša na vse kriplje, da bi rešil svojo skromno domačijo. V zemljiški knjigi pa je bilo januarja že opažati prve posledice zakona o zaščiti kmeta, kajti zaznamovanih je bilo 6 posredovalnih postopanj v smislu omenjenega zakona in je začasno ustavljeno vsako nadaljnje dražbeno postopanje. Te posle vodita izvršilna sodnika oddelka V in Va pod uradno značko Po. Tudi na deželi je bilo v januarju zaznamovanih več takih postopanj. Dalje je bilo v zemljiških knjigah zapisanih 24 vpisov zapuščinskega postopanja.

Značilno je, da so se v januarju prav znatno pomnožile kupne pogodbe. Zaznamovanih je bilo 53 kupnih pogodb za vrednost 2.175.711 Din. V ljubljani sami so bile kupčije zemljišč razmeroma maloštevilne, največ sveta so odprodale Strojne tovarne in livarne in sicer že lani decembra, a so

se dotične kupne pogodbe v zemljiški knjigi zabeležile šele letos. Tako sta od Strojnih tovarn in livarn kupili hišo na Karlovski cesti št. 3 zasebnika Franja Prekuh in učiteljica Jozica Prekuh. Trgovca Adolf Lorant je kupil od Strojnih tovarn stavbišče pod vložkom 107 Kapucinske predmestje, Vivoda Marija od istih tovarn hišo št. 3 na Vožarskem potu, dalje je kupilo od teh tovarn več privatnikov stavbišča pod isto vložno številko ob Dunajski cesti in sicer Klara Lichtenberg, Ernest Somnitz, Dunajčanka Luisa Floch, dr. Ernest Somnitz in Janko Žirovnik. V okolici je bilo zlasti živahno kupovanje stavbnih parcel proti št. Vidu in Mostam in to ob najzvišjih cenah, prometnih cestah. Splošno so bile cene parcelam od 100 do 200 Din za kvadratni meter.

V predpustnem času so imeli ljubljanski notari nekoliko posla z izročilnimi pogodbami, teh je bilo sklenjenih v januarju 13 za celotno svoto 617.670 Din. Zanimivo je, da si sedaj naši kmetje več ne izgovarjajo takozvanega »kوتا« z vsami priboljški, marveč so že začeli posnemati moderne kmete v zapadni Evropi in si izgovarjajo rente.

V zemljiški knjigi je bilo naposled zaznamovanih prav veliko in razveseljivo število izbrisov raznih posojil in terjatev v skupnem znesku 3.889.450 Din, najvišji izbris je znašal 1.500.000, a najmanjši 50 Din. V zemljiških knjigah sta bila zaznamovana dalje dva nova konkurza. Zabeleženi pa je bilo tudi 24 ustavitve predlaganih eksekucij in 4 tožbe, ostale vloge pa se nanašajo na razne druge deloma uradne zaznambe, deloma pa na delitve različnih parcel.

Zanimivo je tudi, da se je davčna uprava za okolico v januarju intabulirala na okoliške kmetije zaradi davčnih »ostankov« za znesek 114.932 dinarjev, med temi za največji davčni zaostanek 72.771 Din, dočim je davčna uprava za mesto Ljubljana zahtevala intabulacijo samo za znesek 995 Din. OUZD pa se je na razne nepremičnine vključil na neplačanih delavsko-zavarovalnih prispevkih v znesku 23.493,70 Din. Pripomniti je treba, da bi morala nekatera podjetja, ki od delavcev odtrgujejo prispevke, te našemu velikemu socialnemu zavodu točno in solidno odrajavati, a se to žal ne godi, ker so nekatera podjetja, ki imajo na svojih zemljiških vključene ogromne vsote zavarovalnih prispevkov, ki bi prišli v veliko dobro zavodu. Treba bo pač enkrat javno pokazati vsa taka podjetja, ki zanemarijajo svoje socialno-politične obveznosti.

† Marija Škoberne

Senovo.

Po dolgi in mukepolni bolezni je snoči umrla gospa Škoberne Marija, žena bivšega narodnega poslanca Škoberneta Jožeta, v Dolskem pri Rajhenburgu. Z njo lega v grob dobra žena, blaga sosedka. Po celi okolici je žalostno odjeknila novica, da dobre gospe Škobernotove ni več med živimi.

Pokojna je bila doma iz Šoštanja, se je tam poročila in l. 1915 se preselila v Dolsko, kjer sta kupila z njenim možem g. Škobernetom obširno posestvo. Zaradi njene ljubeznivosti in dobrosrčnosti, si je takoj pridobila spoštovanje vsega tukajšnjega prebivalstva. Ker je bil njen

V gozdu ga je zalotila smrt

Tragična smrt pridnega delavca

Zg. Kašelj, 5. februarja.

Kakor strela, je udarila med vaščane Zgor. Kašlja vest, da se je smrtno ponesrečil delavec g. Škrjanc Anton, stanujoč v Zg. Kašlju. Nesreča se je zgodila nekako takole:

Vevski delavci preživljajo zadnje mesece težke čase. Tako so tudi zadnji teden 3 dni praznovali. Ta čas gredo na vsako delo, čeprav bi se moralo vršiti v letnem času, ker je sedaj radi snega in ledu nevarno. Tudi ponesrečeni tovariš Škrjanc je šel v soboto dopoldne v svoj hrib sekati drevo. Ženi je obljubil, da se okoli 4 vrne domov. Ko ga pa še ob 6 ni bilo nazaj, je skrbna žena v bojazni, da se mu je zgodila nesreča, šla pogledat za njim. Blizu nesreče pa je zagledala ležati sekirko, malo naprej pa pod deblom in vejevjem stisnjenega moža, ki je bil z vrvjo povit. Vsa onemogla od groze je komaj prisopla domov in sosedom sporočila grozno vest, nakar so se štirje možakarji odpravili z vozom po ponesrečenca. Ugotovilo se je, da je ponesrečenec razžagal ne manjše kose posekano drevo, in kakor je navada, da deblo in vejevje na koncu z vrvjo povežejo ter se tako vlačijo iz strmine v dolino, kjer se naloži na voz. Pri tem vlačitvi si je pa — kar je bilo usodno — prednji konec vrvi opasal okrog telesa. Najbrž mu je od tavanja snega na mokrih in opolzkih tleh spodrsnilo ter ga potegnilo v dolino, pri tem se

mu je pa vrv ovijala okrog telesa in vratu, in ker ni bilo nikogar, ki bi mu bil pomagal, se pri tem zadušil.

Imenovani je bil po vojni zaposlen v papirnici v Vevčah pri gladilnih strojih, pri tem delu bil izvežban, priden in zanesljiv ter pri svojih predpostavljanih, kakor tudi pri sodelavcih zelo priljubljen. Skozi vsa leta zvest član krščanske strok. organizacije, miren in odkrit značaj, ki ni storil nikomur krivice. Tako je bil tudi svoji ljubljani družini — ženi in štirim otročjem — skrben oče, vedno odločen in značilen katoličan.

V zusk žalosti za svojim članom je tudi skupina Zveze bojevnikov pri Dev. Mar. v Polju pred vojnim spomenikom razobesila žalno zastavo. Zastopstvo kot člani bodo danes spremlili drugega vojnega tovariša na kraj miru, bratstva in enakosti. Počivaj v miru, dragi Tone, Bog, ki si ga ljubil, ti bodi plačnik. Hudo prizadeti družini — ki je izgubila svojega skrbnika, naše iskreno sožalje!

Ali ste že poravnali naročnino?

Pozabljenemu prijatelju Slovencev

(Otokar Faussek: ★ 1875, † 1932)

Na prisojnih grebenih so zavetele prve trobentice. Na pozabljenem grobu je molče zatrobila pričujoča: v spomin čehoslovaškemu duhovniku, ki je 30 let skrito živel in molil med Slovenci. Ob koncu preteklega leta je umrl na Windischgrätzovem gradu v Konjicah, Otokar Faussek, grajski duhovnik, dona na Čehoslovaškem. Vae njegovo življenje je bilo tiho posvečeno enemu samemu velikemu opravilu: Daritvi sv. maše. Ko je včasih kot diakon v mestu, v jutranjih urah hitel v šolo mimo cerkve, pa je zašlišal, da pozvanja zvonček, se je Otokar takoj okrenil in stopil v cerkev, da morda počasti najsvetejši trenutek sv. maše: povzdigovanje. Kot duhovnik je bil živa posebljena vera in vdanost ob Gospodovem oltarju. Ne samo rahlo zdravje tudi nežna iskrenost in globoko spoštovanje do svečeniške službe mu je branilo, da bi hotel in mogel več biti ko tih in pozabljen grajski duhovnik.

Kdor izmed duhovnikov mu je storil kdaj kakšno malo uslugo, je videl, kako se je gospod Otokar globoko sklonil pred njim in v neverjetni naglici prijel za njegovo roko ter mu jo poljubil. V svoji ponižnosti je mislil, da ga vsak duhovnik po svetosti prekaša, kakor je Savel presegal po velikosti vse izraelsko ljudstvo, tako in še bolj. Ako je imel tako vero v duhovnika, kakšno vero je moral imeti v najvišjega Gospoda; ako je izkazoval tako spoštovanje duhovniku, kakšno spoštovanje je izkazoval šele Najsvetejšemu.

Vsaka njegova poklonitev pred oltarjem je bila kratka živoverna molitev. Poznako osebe, ki so povedale, da jih je gospod Faussek s svojim molčevim zgledom bolj zgornovo poučil v spoštovanju in ljubezni do sv. Reš. Telesa, ko deset katehetov in govornikov. Tu in tam je bila včasih župna cerkev ob poti zavoljo tatov tudi

pri belem dnevu zaprta. Nič zato! Marsikdo in marsikdaj je videl gospoda Fausseka, kako je pokleknil ob zaprtih vratih in počastil dvakrat skritega in zaklenjenega Gospoda. V svoji sobi v gradu se je zjutraj in zvečer pojavil v oknu, odkoder so pogledi in pozdravi hoteli proti kraju Gospodove skrivnostne pričujočnosti. Nekeč smo ga vjeli, ko je sviral na gosli in pel po navepu: »Verlassen, verlassen, wie ein Stein auf den Strassen«: in ob sklepu je vzdihnil: »O mein Jesus! meine Seele mag Dich.« Drugič smo ga spet slišali, ko je položil: »Kdaj bom tudi jaz tam, kjer si Ti.« Pogovor z Bogom.

Ako je Otokar Faussek prošil in zagotovil memento pri sv. maši, mu je bila to vedno sveta želja in zadeva. »Seveda,« je včasih zraven pristavil, »se ni treba truditi s spominom name; če pa se me že spomnite, boste storili veselje ubogemu grešniku.« Kadar se je zahvalil za poslane mašne intencije, je prejem potrdil z datumom, ko je za darovalca opravil daritev svete maše. Duhovne dobrote je vedno vračal z duhovnimi dobrotami. Nikoli morda ni bil dar tako velik in iskren, kakor je bila velika in iskrena Faussekova zahvala za sleherni dar. Veseli smo bili, če smo vedeli, da se nas gospod Otokar pri sv. maši spominja. Reči moramo, da smo večkrat čutili njegov pobožni spomin. Naj ga bomo deležni tudi poslej!

Dva domova je nosil grajski samotar v globokem spominu: Tabernakelj in svoj rojstni dom. Poleg evharistične pesmi: »O Jesu, ego amo Te; nam prior Tu amasti me! si je on goslih najrajši zapeel svojo ljubko narodno pesem:

»Vasica ti občutljiva, kako si mi priljubljen! Kot v pravljici te sanjam rad, ti si edini moj zaklad...«

»Ne morete si misliti,« nam je nekoč dejal, »kako velika je moja ljubezen do mojega doma. Samo tabernakelj mi lajša domotožje.« Sedaj je doma, na veke doma: tam, kjer je Gospod. Ave, anima pia!

Bei zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s poprovo meto
tuba Din 8,— in Din 13,—

Ljubljanske vesti:

Kupčije s stavbišči v Ljubljani

Ljubljana, 6. februarja.

Kljub temu, da se obljublja za letošnji Ljubljani zelo šibka stavbna sezona, vendar se pripravljajo številne kupčije s stavbišči na različnih krajih mesta. Zlasti bodo prihodnje dni razparcelirana večja zemljišča ob prometnih cestah in ulicah, kjer so lastniki zemljišč čakali na ugodnega momenta za prodajo. Letos sicer ni najbolj ugoden čas za prodajo zemljišč, ker je le malo interesentov, ki bi razpolagali z gotovino, in gotovina je predvsem tisto, ki jo prodajalec zemljišč išče, sicer bi najbrže še nekoliko počakali a prodajo svojih kompleksov.

Na Tržaški cesti, ob meji ljubljanske in viške občine, nasproti posestnika Tribuča in poleg zemljišča Henrika Franzla, ima Ljubljanska kreditna banka obsežno zemljišče okoli 30.000 kv. metrov. Zemljišče je naravnost čakalo zazidave. Lastnica se je sedaj odločila, da zemljišče razparcelira in prodaja najboljimi interesentom. Svet je tod po približno 100 do 130 Din za kv. meter, sklepa po nekaterih kupčijah v zadnjih letih. Ljubljanska kreditna banka bi torej vnovčila s prodajo tega zemljišča vsaj dva in pol milijona dinarjev. Vse zemljišče bo imelo 36 parcel. Stavbni načrt določa ob Tržaški cesti dvonastropne hiše, vsiran od ceste, proti Gradaščici, pa enonastropne in visokopriključne hiše. Ko bo ta kompleks zazidan, bo tu torej okoli 70 do 100 novih stanovanj z lepimi vrtni in bi vsaka nova hiša ali vila imela najmanj 600 kv. metrov vrta. Zemlja pa je tod za vrline nasade prav ugodna, saj je imel na sedaj Franzlovo vrtu znani vrtnarski strokovnjak G. Černigoj svoj vzorni vrt. Vprašanje pa je, ali bo mogla banka spriti sedanji razmer na denarnem trgu sploh prodati

zemljišča. Morda bi šlo to za hranilno knjižico? Ko bo zazidan ta kompleks, bo Marje neposredno strnjeno z viško občino, že danes zazidan del Tržaške ceste pa z Glincami, kar bo dalo povod več za čimprejšnjo strnitev viške občine z ljubljansko, ko ne bo več vidnega presledka med hlinimi vrstami.

Na Dunajski cesti pa parcelira druga lastnica, vendar od prvega manjše zemljišče, naravnost idealno za nove stavbe, seveda če ne upoštevamo visokih cen sveta. Je to zemljišče Strojnih tovarn in livarn pred Zabkarjem, med Dunajsko cesto in Kobaridsko ulico ter južno Livarske ulice. Vrednost sveta pred Zabkarjem, na oglaš Dunajske ceste in nove Vilharjeve ceste, pa znaša, kakor je že pokazala neka kupčija v zadnjem času, 500 do 600 Din, parcelo vsiran od ceste pa tudi po svojih 200 do 300 Din kv. meter. Kakšen dober milijon bodo Strojne tovarne in livarne za ta svet že izkupile. Sveta je namreč nad 4000 kv. metrov.

Ze dokaj časa traja razlastitveno postopanje mestne občine proti tvrdki Bartol in Škrbec za odstop sveta, ki je potreben za otvoritev Vilharjeve ceste. To zemljišče obsega okoli 4000 kv. metrov in je ob bivši Zabkarjevi tovarni do Robbove ulice. Prvotno je tvrdka ponujala mestni občini zemljišče po 140 Din kv. meter, pa ga mestna občina ni hotela sprejeti, ker se ji je zdelo predrago. Mestna občina je uvedla proti tvrdki razlastitveno postopanje. Sodišče je razlastitev priznalo, samo določilo je, da mora mestna občina plačati tvrdki odškodnino za svet in za objekte na njem po 300 Din za vsak kvadratni meter. Tako bi mestna občina plačala za to zemljišče okoli 1 1/2 milijona dinarjev. Mestna občina se je proti tej odločbi o odškodnini pritožila.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprti.

Opera: »Nizavac«, Red B.

Kino Kodoljevo: Ob 8 zvečer Greta Garbo: »Dve ljubeznici«.

Nočno službo imajo lekarnice: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinac ded., Rimska c. 24 in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Snega ne bo?

Bodo pa

BELI DNEVI!

13. februarja in dalje

Belo blago vseh vrst

SOUVAN, MESINI TRG 24

○ Sv. maša zadušnica za pokojno Maležič Urško se bo darovala v petek, 10. februarja ob pol 7 zjutraj v župni cerkvi sv. Jakoba.

○ Okrajni načelnik za uboge v Trnovem Zirkelbach Henrik je vsled bolezni odločil z današnjim dnem svoj mandat.

○ Starši! Vseučiliški profesor dr. Karel Ozvald predava o temi: Vloga srednje šole v kulturnem življenju naroda v četrtek, dne 9. t. m. ob 8 zvečer na ženskem učiteljskem in risalni. Društvo »Sola in Dom« vabi vse člane in one, ki se žele udeležiti, da se predavanja udeležijo.

○ VII. glasbeni večer, ki bo v sredo 8. febr. ob 8 zvečer v zeleni dvorani hotela Union, nas bo seznanil z odličnim slovenskim skladateljem Viktorjem Parmo. Viktor Parma je umrl v 1924 v Mariboru. Rodom je bil Tržačan, po gimnazijskih študijah se je posvetil pravu, poleg tega pa pridno študiral glasbo. Bil je dirigent v narodnem gledališču v Mariboru. Njegovo delo je bilo posvečeno zlasti gledališču. Znan je po operi »Urh grof Celjski«, Ksenija, Stara pesem, Zlatogor in opereta Caričine amzonke. Poleg tega je komponiral več pevskih in glasbenih orkestralnih točk za razne igre. Krasna je n. pr. njegova skladba »Mladi vojaki«. Skladatelj bo orisal predavatelj g. Heri Svetel, sodeluje salonski kvintet in operni

tenorist g. Gostič. Predvaja se bodo izključno le Parmove skladbe. Posetniki teh večerov so bili doslej s programom nad vse zadovoljni. Čudijo se le, da slovenska Ljubljana kaže tako malo zanimanja za slovenske skladatelje. S takim programom, kot ga nudijo glasbeni večeri, bi se lahko ponasla marsikateri veliki koncert, seveda z visoko vstopnino. Vstopnina pa je pri glasbenih večerih tako nizka, da jo zmore tudi pri sedanjih gospodarskih krizi sleherni ljubljčan. Rezervirani sedeži 5 Din, običajni 3 Din, stojišča 2 Din.

○ Tujski promet v januarju. Meseca januarja je obiskalo Ljubljano skupno 2870 tujcev. Od teh je bilo Jugoslovancev 2129, iz drugih balkanskih držav 11, iz Avstrije 550, iz češkoslovaške 85, iz Anglije 6, iz Francije 12, iz Italije 149, iz Madjarske 35, iz Nemčije 53, iz Poljske 12, iz drugih evropskih držav 19, iz Severne Amerike 9, iz Južne Amerike 2, skupno je bilo torej vseh inozemcev 741. Med Jugoslovani jih je prišlo po kupčijskih opravkih v Ljubljano 1145, po drugih opravkih pa 984. Med inozemci je prišlo v Ljubljano po kupčijskih potih 442, po drugih opravkih pa 299. Inozemci so skupno plačali 2135 nočnin, Jugoslovani pa 3975. Ti podatki, ki se seveda nanašajo le na one tujce, ki prenočujejo v hotelih, so najnižji, kar jih more ljubljanska kronika zadnjih let za kakšen mesec zabeležiti.

○ Opominjevalne tožbe se množe. V januarju so se pred ljubljanskim okrajnim sodiščem močno pomnožile takozvane opominjevalne tožbe, ki zahtevajo krajši sodni postopek. Oddelek II izkazuje takih tožb 92, oddelek III 102 in IV največ 115. Manj pa je takozvanih spornih tožb in je bilo januarja pri oddelku II 124, III 130 in IV 131. Opominjevalne tožbe so navadno trgovskega značaja in za razne terjatve na obroke. Izvršnih oddelek je letos januarja zabeležil 1026 izvršnih predlogov, nasprotno lani v istem mesecu 1068.

Tujec, truden dolge poti, k Slamiču naj odkoraka. Tam ga vrišče noben ne moti in obed ga slasten čaka.

○ O afriskem Visokem Atlasu priredi dr. T. K. »Skalac« skiptično predavanje. Predaval bo znani naš alpinist in predavatelj g. dr. Oskar Reyna, ki se je povzpel na najvišji vrh tega gorovja — Tubkal, visok 4170 m, v glavnem grebenu Visokega Atlas in na drugi najvišji vrh Likunt, visok 3810 m. Na podlagi Mevilnih skiptičnih slik nam bo prikazal lepoto tega, Slovencev še ne poznanege velegorovja in življenje atalskih prebivalcev, posebej še tamošnjega berberskega plemena »Slehe«, med katerim je preživel dva tedna. To plemo je še napol divje in v etnografskem oziru nad vse zanimivo. Planinci in prijatelji prirode podprimo s številnim obiskom na predavanju delo in stremljenja našega domačega alpinista in znanstvenika; to je poleg drugega tudi naša nacionalna dolžnost. Predavanje bo v dvorani

Delavske zbornice ob 20. Predprodaja vstopnic (sedeži 5 Din, stojišča 3 Din) popoldne od 11.30 do 18 v klubskih prostorih T. K. »Skalac«, Palaca Grafika, Masarykova 14-II. I. kovo.

○ Umrla je v nedeljo v prvi jutranji uri, gđ. Marija Mattanovič na Rinski cesti 24. Pogreb bo danes ob 4 popoldne na pokopališče k Sv. Križu. Naj počiva v miru!

○ Nagla smrt. Poleg smrti Riharja Jakoba na Viču je bil v nedeljo prijavljen ljubljanski policiji še en primer nagle smrti. Trgovca Breznik iz Florjanske ulice 1 se je mudil nekaj dni na trgovskem potovanju po Hrvaškem. V nedeljo popoldne se je vrnil na svoje stanovanje domov. Svojo ženo je našel ležečo na postelji. Misli, da je spi in je zato ni hotel buditi. Čez nekaj časa se je vrnil, žena pa je še vedno ležala nepremično na postelji. Opazil je, da je bila po obrazu zelo bleda. Pristopil je k njej in spoznal, da je mrtva. Pokojna Breznik Gabrijela je bila stara 32 let. Še v soboto se je s

sosede dogovarjala za izlet v nedeljo. Čeprav gre očito za primer srčne kapi, vendar je policija odredila obdukcijo, da prepreči razne nepotrebnosti in razburilne govore.

○ Nove stavbne prijave. Čeprav smo tik pred pomladjo, je do sedaj na mestnem gradbenem uradu vloženih prav malo prijav za nove stavbe. Letos torej ni dosti upanja, da bi se v Ljubljani kaj prida gradilo, razen stavb, ki so se že lani pričele. Zadnje tedne je zaprosila posestnica Friedl Ana z Ianske ceste 51 za prizidek k pritlični hiši. — Tesar Nemec France pa je prosil za stavbno dovoljenje za leseno stanovanjsko hišo ob Devinski ulici v Trnovem.

○ Reven akademik, ki je povsem navezan na marljiv, priden in vester, bi prevzel pri dobrih ljudeh inštrukcije iz vseh realnih predmetov. Naslov v uredništvu »Slovenca«, Kopitarjeva 6. Toplo priporočamo.

○ Medne hlare — pumparce dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Maribor

□ Drevi koncert v korist brezposelnih! Pod okriljem Pomozne akcije se vrši drevi v dvorani Zadrudne gospodarske banke poljudna akademija v korist ubožnemu prebivalstvu mariborskega mesta. Na koncertu nastopijo mariborski umetniki, godbeniki in pevski društva. Od solistov nastopi violinistka gospa Brandiova, pevka Lida Vedralova in pevec Neralič iz Zivko. Orkester, ki ga vodi ravnatelj Hladek-Bobinski, bo sestavljen iz prometnih mariborskih glasbenikov, vojaške godbe 45. pešpolka ter gojencev Glasbene Maticice. Pevski zbori bodo nastopili pod svojimi dirigenti: Maribor vodi J. E. Gašparič, Matice V. Mirk, pevsko društvo Jadran J. Lah in Dravo A. Horvat. Spored akademije je čisto domač in bogat. Orkester zaigra Čajkovskega »Slovensko koronico«. Ob spremljavi orkestra zapoje gđ. Vedralova »Habenero« iz Bizetove Carmen in recitativ in »romance« iz opere Mignon. Gospa Brandiova zaigra ob spremljavi orkestra Weinawskega fantazijo »Faust«. Pod taktirko dirigenta Gašpariča in ob spremljavi orkestra zapoje mešan zbor Maribora Schwabov — Valček. Prihujbeni baritonist Neralič poje Mirkovo »Pravijo ljudje...«. Govčeva »Tuge moje tuge« in Mirkovega »Kondotir« na klavirju ga spremlja V. Mirk. Sledi nastop »Jadrana« pod taktirko J. Lah in »Razbila čaša« in Vilhar »Na vrelu Bosne«. — Znani tenorist Avgust Zivko bo zapel ob spremljavi harfe, katero igra znani virtuos lega instrumenta. Lukež Pavčičev »Pred durnic«, Fleischnovega »Metuljček« in Adamičeve »Ribe« po vodi plavajo. Nato zapoje meški zbor »Dravec« močeno Vilharjevo »Na Oslju grad«. Kot solista sodelujeta gđ. Vedralova in g. Faganeli. Glasbena Matica poje pod Mirkovim vodstvom ciklus jugoslovanskih narodnih pesni »Pot po domovini«, nakar sledi kot zaključek zopet nastop orkestra. Dolžnost Maribora je, da se te dobrodelne prireditve udeleži.

□ V četrtek III. prosvetni večer. Prihodnji četrtek, dne 9. februarja se bo vršil v dvorani Zadrudne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti 6 III. prosvetni večer. Predaval bo g. Vinko Zor, tajnik Prosvetne zveze v Ljubljani.

□ Okolica za večje občine. Ze v »Ponedeljskem Slovence« smo prinesli poročilo o uspehu pogajanju med zastopniki mariborske okolice in mesta Maribora glede priključitve okolice mestu. Vse okoliške občine so se izrekle proti priključitvi, pač pa želijo, da bi se osnovala večje občinske zajednice z združitvijo občin v večje enote. Tako bi se naj združili občini Krčevina in Košaki, ki tvorita itak že skupen šolski okoliš, dalje Kamnica, Rošpoh in Jelovec; na desnem bregu Drave pa bi se združilo Pobrežje z Zrkovci in Dogašami in mogoče še z občino Tezno. Posebno občino bi tvorile dosedanje občine Razvanje, Radvanje, Pekre in Limbuš; le študenti bi s svojimi 6000 prebivalci ostali sami za sebe.

□ 59 otrok odgojil. Pred dnevi smo poročali o nenadni smrti posestnika Franca Jareca v St. Ihu v Slovenskih gorah. Pogreb, ki so ga priredili prihujbenemu in spoštovanemu pokojniku sofarani, je bil veličasten. Ob odprtem grobu mu je izpregovoril v slovo domači župnik g. sv. Evald Vračko. V svojem govoru je naglasil zanimivo posebnost: pokojnik ni hotel lastnih otrok, vzgojil pa je s pravo očetovsko ljubeznijo 59 otrok tujih staršev, ki jih je v največje njihovi dobi sprejel pod svojo streho. Ljublj jih je kot lastne otroke ter jih odgojil po načelih prave krščanske vzgoje, skrbel za nje z največjo nesebičnostjo. Skoraj vsi ti njegovi otroci, ki jim je v otroški dobi in tudi pozneje nadomestil očeta, so ga spremljali na poslednji poti, žalost, kot za pravim očetom.

□ Deset let angleškega krožka v Mariboru. Angleški krožek, ki tako uspešno že deset let propagira v našem mestu zanimanje za angleški jezik in angleški narod, je imel te dni svoj redni občni zbor, na katerem je prišlo do izraza ogromno delo, ki ga je vršil krožek v Mariboru s svojimi jezikovnimi tečaji. Poleg tečajev tvorijo ognjišče spoznavanja angleščine in angleške kulture družabni sestanki, ki jih krožek prireja. Tudi obširna knjižnica s klasiki in modernimi deli iz angleške literature,

ki jo je krožek osnoval, je važen pripomoček za propagandno delo krožka. Na občnem zboru je bil izvoljen enoglasno dosednji predsednik dr. Toplak; podpredsednik je dr. Kotnik, prvi tajnik prof. Kor, drugi tajnik učitelj Ostere, blaginjak prof. Bogovič, knjižničar Gnuček in odbornik dr. Rapoc.

□ Proslava Strossmajerja. V soboto popoldne so priredili gojenici in gojenke v Narodnem domu spominsko proslavo Josipa Jurija Strossmajerja. Vršla se je akademija, ki je zelo dobro uspela. Nastopili so mladi predavatelji, pevci, godbeniki in pevski zbori in vsi so s svojim dovršenim prednanenjem želi splošno odobravanje. — O Strossmajerju je predaval dijak Viher, sledila je deklamacija, nato pa je zavodov orkester pod taktirko prof. Pahorja zaigral Dvočakov »Slovenski ples«, Raffo »Kavantino« in Mozartovo overture k operi Figarova svatba. Sledil je nastop moškega zbora pod vodstvom prof. Pahorja, nato pa je zaigral violinist Lesane ob klavirski spremljavi gđ. Vomerjeve dve Kreiserjevi skladbi. V dvospevu sta g. Stefin (soprano) in Lutar (alt) zapeli Dvočakov prstan; Ferlinčev oklet je zapel tri narodne in harmonizaciji Aysenaka, Dolinarja in Jereba, nato pa je nastopil baritonist Matjan. Sledil je nastop ženskega zbora pod vodstvom prof. Zacheriave, zaključil pa je akademijo mešani zbor, ki ga je vodil prof. Pahor. Vse točke so bile izvajane izredno skladno; posebno priznanje so želi mladi solisti.

□ Mrtviški zvon. V visoki starosti 86 let je umrla v Gregorčičevi ulici 23 zasebnica gospa Marija Voveko. Blago pokojnice pokopljeno danes popoldne ob pol 4 z mrtvašnice na mestnem pokopališču. — V Pobrežju, Drevoedna ulica 6, je umrla ugledna in spoštovana posestnica gospa Antonija Terbos, stara 65 let. Pogreb bo danes popoldne ob 4 iz hiše žalosti na magdalensko pokopališče. — Svetilu blagima pokojnicama večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje.

□ Rezervni častniki in bojevniki so si, kakor smo že poročali v »Ponedeljskem Slovence«, volili v nedeljo novo upravo na občnem zboru v hotelu Zamorec. Občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan, so posetili kot zastopniki aktivnega častniškega zbora polkovnika Popadič in Putnikovič in major Maslač. Polkovnik Popadič je izpregovoril prisrčne pozdravne besede, v katerih je naglašal prijateljske in tovariške odnose, ki družijo v Mariboru rezervne častnike z aktivnimi tovariši. Občni zbor je volil tudi eno tretjino odbornikov. Izvoljen pa je bil zopet v celoti dosedanj odbor s predsednikom Perlavcem na čelu.

□ Kolesarji in motočiklisti, člani tukajšnjega kluba »Perun«, so si volili v nedeljo na rednem občnem zboru v restavraciji Narodnega doma svojo novo upravo. Občni zbor je potekal ob živahni in zanimivi debati, udeležba članstva je bila zelo številna. Iz poročil je razvidno, da šteje društvo 220 članov-kolesarjev in motočiklistov. Slednjih je 55. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika agilni propagator kolesarskega sporta v Mariboru Anton Hlebš, za podpredsednika Otton Črepinko in Franjo Kumere; tajnik je Franjo Motoh, blaginjak Mirko Žerjav, dirkalni vođa Valentin Šibenik; odborniki: Schwarz Rezi, Jaki Franjo, Starman Rado in Kovač Ivan. V nadzorni odbor sta Močivnik Anton in Jelinek Franjo.

□ Smrt od elektrike. Včeraj popoldne se je vršil pogreb pokojnega Jožefa Kaurana, o kalerega tragični smrti smo poročali že v nedeljskem »Slovenca«. Trupla nesrečnega delavca niso obducirali, ker je zdravnik ugotovil nesporno smrt od elektrike.

□ Svedrovec na delu. V noči na nedeljo so vložili v paviljon v Betnavski ulici, v katerem se nahaja trafika in branjarja. Svedrovec je vdrl v notranjost skozi vrata, na katerih je spodaj odločil desko. Odnosel je nekaj tobačnih proizvodov in jestvin. O vlovu je bila takoj obveščena policija; daktiloskop g. Grobin je posnel nekaj prstnih odtisov vlomilca, ki jih je našel na šipi, na kateri se je svedrovec moral precej občutno obrezati. Policijski pes je sledil vlomilce po cesti daleč v okolico ter je šele v Razvanju izgubil sled.

Kulturni obzornik

Gabersčhovi »Goriški Slovenci«

Pravijo, da je zgodovina najboljša učiteljica. To rečenico bo treba vsakakor popraviti, kajti samo bila bi lahko najboljša učiteljica, doblim nam nudi vsak dan in vsenaokrog nešteto dokazov, da žal ni. Tudi g. Andrej Gabersček je tak živ dokaz. Na mojo stvarno in več kot ugodno kritiko njegove knjige »Goriški Slovenci« mi je namreč odgovoril v dveh številkah »Jutra« v rovtarskem tonu svoje nekdane »Sober«. Povedal v tej svoji pisariji ni ničesar, razen tega, da je njegova knjiga točna, popolna, izčrpna itd. — skrajša: vzorna. Od arca privoščim moču to samozadovoljstvo, zato mi seveda še v glavo ne pade, da bi se z njim še nadalje prerekal. Izprijuje mi pa, da nekdanjega tako glasnega voditelja goriškega liberalizma niti zadnji dve desetletji nista naučili prav ničesar, da ima moč o kritiki pečeno tako pekoče kot pred 60, 70 leti stari Bleiweis ali pa še tik pred vojno Gabersčhovi prijatelji v Trstu, da mož ne ve, kaj je zgodovina in kako se mora pisati in da zato očitno tudi drugi del njegove knjige ne bo boljši od prvega. Skoda! — Fran Erjavec.

Jakov Gotovac: Morana

Operno gledališče

Zopet smo čuli novo delo v našem opernem gledališču. V vrsto hrvaških in srbskih oper, ki smo jih že čuli pri nas, je stopila še Gotovčeva opera »Morana«, katere premijere se je vršila v nedeljo zvečer.

Jakov Gotovac je v mlajši generaciji eden od najprezentativnejših hrvaških skladateljev. V svojem umetniškem naperu pa je opet vendar še močno na tragično preteklost, kar je tudi v pri-

tujoči operi jasno dokumentiral. »Morana« je glasbena stvaritev, ki se oklepa izrazito naturalistične smeri in je znatna v koncepciji. Vsečina libreta korenini enako kot glasba povsem v domači folklori, in sledi povzgojovanju nacionalne zavesti. Besedilo je napisal Ahmed Muradbegović; snov je vzel iz hrvaškega ljudskega življenja in jo prepletel z narodnimi običaji. Vsečina je jako dramatična in vsakdanja, dejanja ninajo posebna dramatska napetosti. Jedro čedlave je eroa in poveličevanje njegove nezabijljene znakovitosti. Morana in Bojan, otroka-edinca dveh sosedov, se ljubita. Starši obeh in njuno Gorodstvo se v precejšnjem izsledov za bogato žnjenje svojih otrok leti zvezi protijo; tembolj žniti ščuvanja vasko vražarice Govedarke, ki podkupljena od nekega bogatega mladenčca, sledi njegovim interesam in hoče pridobiti Morano zanj. Kljub njenim spletkam in s kletvijo združenemu odporu staršev vztrajata Bojan in Morana in zapuščena od vseh sledita klicu ljubezni in se zatočeta v objem božje narave. Toda Govedarka naševa v svoji maščevnosti vsečane, da ju ubijejo, ker živita v grešni ljubezni. Povorka ljudi ju izsleda in v besnosti poveže na gradno. Tedaj pa se pojavi dobrodušni vaski muzikant-dudar Gojen z Bojanovim očetom in Moranino materjo, izda Govedarkino spletkarjenje, pomiri ljudi in z očetovim in materinim odpuščanjem se vse lepo konča. Besnost vaštanov se spremeni v veselo rajanje otrok kresa, ki gori v poveličevanje ljubezni dveh mladih ljudi, združenih v neomajni zvestobi. — Glasba spremlja dejanje s predstavnostno-asociativnim slikanjem naturalističnega značaja. Deloma interpretira tekst a tem, da mu pridružuje naravo posnemačajočo melodiko, ko ilustrira prihajanje ljudstva, prapiranje sosedov, udarce na vrata, odmeve itd.; deloma pa orisuje čustveno emocijo posameznikov in skupinsko elika eroične in podobne vzhviženosti z zaleli in dvigi v melodiji ter dinamično in tempom. V kontrastnih teletu in glasbe so posrečeni tudi razni humorni

vložki. V iznajdljivosti motivike se skladatelj opira predvsem na hrvaško folkloro; bodisi, da z njo združuje v premoči lastno fantazijo, bodisi, da privzema že fiksirane nar. metode, ki jih s svojo fantazijo je poživljal. — Ta umetnostna smer tedaj ne kaže nikakih znakov sodobnega razvoja, temveč sloni tako v idejni koncepciji, kot v kombinaciji sozvočij, ki zasledujejo le zunanje, očesom prijatelj in dražljive harmonike in melodične tvorbe, se v splošni naturalistični smeri, ki se je izoblikovala ob prehodu v dvajseto stoletje. — Seveda pa ima stvar mnogo kvalitete s čisto glasbenih vidikov. Skladatelj je v delu dokumentiral svojo svežo fantazijo in iznajdljivost. Posamezne nrije izprijujejo pristnega, močnootočnega muzika, ki samoniklo doživlja. Celotna obdelava glasbene snovi pa je dosti prozorna in instrumentacija senzermana in pestra.

Vlogo so bile zasedene dobro. Morano, mlado dekle, ki ji je ljubezen in z njo združeno dožajanje edini smisel življenja, je igrala ga. Zlata Gjurgjenac. Njeno petje je zopet vsemalo, zaključena osebnostnega polja pa ni mogla preprečevalno obseči, ker je že v drami sami premalo zgoščen. — Bojan g. Gostiča je bil v igri iskren, vendar ne dovršeno izdelan. V petju je muzikalnim zahtevam lepo ustrezal, glas sam pa hotenju do popolnosti ni sledil. — Izrazito samozavesten oče, med dobroto in častjo besede omahujeji Njegovan je bil g. Marjan Rus. Njegove pevске kvalitete so prišlo povsem do voljave. — Tudi Moranino mater Goravo je skladno podala ga. Thierry-jena, ki je v svoji preprosti dobrohotnosti sredščje veselih prizorov in kočno realite dramskih vzlov in plemenit pomirjevalce, je v igri in petju prepričljivo zajel g. Janko. — Ga. Golobova je kot zlo v osebni starke Govedarko tvorila izrazit kontrast napram ostalim in je lepo dokumentirala svoje izralske in pevске sposobnosti. — Tudi vse ostale manjše vloge, ki so jih podali gje. in gđene.

Skerjančeva, Spanova, Poličeva, Kogejeva, Ranaš kova ter gđ. Drmotna, Magolič, Peček in Sekula so k celoti vplivale skladno.

Glasbeno vodstvo je bilo v rokah g. Neffata, ki je z izvedbo dokazal skrbno delo in ljubezen do stvari. — Režiral je g. Ferdo Delak in dosegel enostop. Precej nevažnim zborovskim prisorom je dal dosti življenja. Spor med sosedi pa učinkuje malo preveč drastično in spleh že v libretistovi zamisli ni baš posrečen.

Omenim naj še, da je besedilo jako bomo prevredeno na slovenski jezik. Ze večkrat sem opaziral, da mora biti predvsem še naše gledališče varuh čiste in lepe slovenske govornice, in vendar operno vodstvo polaga tako malo važnosti na to stran svojega dela!

Predstava je bila precej bomo obiskana. Izgleda, da si te vrste operna dela že malo prepogosto sledi. Navdušenja in priznanja pa je bilo vendar obilo.

★

»Bogoljub« (2. številka) je prinesel nekaj zelo aktualnih člankov, ki bodo vsakogar pustili v bravič globok vtis. Predvsem je to članek kanonika Volca »Naše družinske rane« in dr. Ivana Grafenauerja »Skrbimo za mladino«. Poleg teh pa prinaša list še Jakličevih »Sedmero vrlecev življenja«, dalje nadaljevanje od lanskega leta »O sveti dmitrije« (Vital Voduček). Končno se vrsti med članke zanimiv Kalanov prispevek »Kaj je po svetu lepega«. Pod zaglavjem »Na Marijinih potih« se nadaljujejo Langerholcove marijanske »resolucijsne zgodbe« »Pri družbi v službi«. Zaglavje »Na ciljez prinaša socialno povest »Smetljica penzarij« (iz življenja Marijette Sinclair), kar je vsakakor posebno v sedanjih socialno razvrstjenih časih. Sledi še zaglavje »Iz življenja cerkve«, kjer se poleg raznih katoliških svetovnih novic vrstijo poročila Marijnih družb, Katoliške akcije, Duhovnih vaj, Dobrih knjig itd. List toplo priporočamo.

Dnevna kronika

Koledar

Torek, 7. februarja: Romuald, opat; Julijana, vdova; Egidij od sv. Jožefa; Rihard, kralj.

Novi grobovi

† Zupnik Roman Skerbs. V Slovenjgradu je umrl večer depodine g. Roman Skerbs, vpokojeni zupnik s Prevorja. Zadnje čase je bil hišni duhovnik v slovenjgraški bolnišnici. Rajni g. zupnik je bil rojen 27. februarja 1874 v Rušah, v mašnišarja je bil posvečen 25. julija 1898. Pogreb bo v sredo, 8. februarja ob 4 popoldne iz bolnišniške mrlišnice v Slovenjgradu. Naj v miru počiva!

† Rudolf Warbinek. V starosti 71 let je umrl v Ljubljani g. Rudolf Warbinek, znani tovarnar in uglaševalec glasovirjev. Podlegel je zelo dolgi bolezni, ki ga je mučil že nad dve leti in proti kateremu je zamaškal leka. Pokojni Warbinek je bil po rodu Čeh. Izdeloval je glasbenih instrumentov se je izučil v Nemčiji. Pred vojno je ustanovil v Trstu lastno tovarno instrumentov, pozneje se je preselil v Ljubljano, kjer je iz skromnih začetkov razširil svoje podjetje in ustanovil veliko tovarno glasovirjev. Znan je bil Warbinek tudi kot izborni uglaševalec glasovirjev. Blag mu spomin! Zaljubljen naš iskreno sožalec!

† V Ljubljani je umrla gospa Agneza Bregar, nadučiteljica vdova in učiteljica v pokopu. Naj ji v veliki večni luči! Zaljubljen naš iskreno sožalec!

Osebnosti

Imenovan je za docenta na kemičnem oddelku tehnične fakultete v Ljubljani, g. dr. inž. Rihard Klemen.

Poroka. Specialist za bolezni v ušesih, nosu in grlu dr. Pompe Janko, sin pokojnega dr. Pompe Francea, drž. tožila v Ljubljani, se je v nedeljo poročil z gđ. Savnik Anico, hčerko Savnika Ivana, veletrgovca in industrijarca v Kranju. Čestitamo!

Poročila sta se v Kozjem gđ. Moserjeva Dora in g. Humer Joško, odvetniški koncipijent pri dr. Macarolu v Konjicah. Kot priči sta prisostvovala nevestin brat dr. Moser France, živnozdravnik v Kozjem in dr. Pokorn Mirko, zdravnik v Konjicah. Mlademu paru iskrene čestitke, veliko sreče in božjega blagoslova na novo zadržani poti.

Promocija. Dne 4. t. m. je na univerzi v Gradu promoviral za doktorja vsega zdravilstva g. Drago Sterle iz Ljubljane.

Nov slovenski tenor

»Hrvatska Straža« prinaša zanimivo poročilo o nastopu simpatičnega tenorista Ivana Francea. Pod zaglavljen »VI. društveno sijejo Hrv. katoličnega kluba« poroča, da je nastopil med drugimi umetniki tudi Ivan Franc, ki je odpel arijo iz opere »Tosca« (III. dejanje), potem arijo iz opere »Carmen« (II. dejanje) in »Pjesme slasti (Zaje). Kritika hvali njegov siguren nastop in rutino. Zlasti pa poudarja, da ima njegov tenor nebotično višino, ker poje ne samo A ali H, ampak tudi C in celo E, kar je izredna redkost. Ni čudnega, da je bil Slovenec Ivan Franc predmet navdušenih ovacij. Iskreno čestitamo! Obzljajmo le to, da ga je Ljubljana odklonila. »Slovenski Narod« je v notici z dne 7. januarja 1933 »Nov slovenski tenor« zapisal med drugim: »Delal je na odru, a nihče ni slutil, da je skromni delavec tenorska zvezda.« Pravi tudi: »... pa nam bo vendarle hudo, ker ga ni v Ljubljani nihče razkrinjal v delavski bluzi kot tenoriki biser in ki je poslal na ljubljanski konservatorij... Resnici na ljubo tole: Ivan Franc se je javil pred leti pri koncertnem mojstru, ki je pa ugotovil, da nima glasu; v ljubljanskem gledališču ga tudi niso hoteli za pevača, pač pa so ga postavili za časno službo, za »kulisenbarja«. Ni verjetno, da se mu je glas šele sedaj naredil, pač pa je vzrok, da glasu niso »odkrili« kje drugje.

Iskrena hvala našim bratom Hrvatoma, da so se zavzeli za g. Francea! Hvalevredno je omenjati gospo prof. Kostrenčič, soprogo bivšega ministra dr. Kostrenčiča, ki je odkrila v našem rojaku izreden talent ter mu je omogočila študij.

Svojemu rojaku-umetniku želimo še nadalje lepih uspehov!

Žepar ustrelil detektiva in sebe

Zagreb, 5. februarja.

V Černomeru pred gostilno »Plitvice« se je preteklo noč odigral krvav dogodek. Gostilna je znana kot nočni lokal, v katerem so se shajali žeparji in drugi sumljivi ljudje. Šnolič okrog pol 11 je prišel v gostilno močno pijan mlad človek, ki je glasu zavpil: »Nosite mi hrustovca, hočem se povsiliti, ker je to moja zadnja noč!« Sedel je za mizo. Kmalu se mu je pridružil znani belgarijski žepar Sekulič. Ko sta sedela nekaj časa skupaj, je mladič vstal in odšel iz gostilne, rekoč, da gre po denar. Kam je odšel, se doslej še ni moglo ugotoviti. Dejstvo je, da se je ta mladenič, star je bil največ 20 let, kmalu vrnil v gostilno. V roki je vtiltel zmečkan tisočak, katerega je pri natakarju zamenjal in pozval godela, naj igrajo samo vesele komade. Fant je imel pri sebi večjo vsoto denarja. Naenkrat je pognil iz žepa zamokres in ustrelil proti stropu. V gostilni je nastala zmešnjava, medtem pa je fant še enkrat ustrelil ter zadel svetilko. V lokalni je nastala tema in gostje so bili vsi preplašeni. Natakar pijanca ni hotel odpraviti iz gostilne, ker je pač vedel, da ima mnogo denarja in da se bo dalo precej zaslužiti. Neki gost pa je vstal in šel do prvega stražnika, kateremu je povedal, kaj se godi v gostilni. Stražnik je telefoniral na stražnico, odkoder je službojoči uradnik takoj odposlal dva detektiva, da preiščeta zadevo. Detektiva sta se vsedla v avtomobil in odpravila proti Černomeru.

Nadaljnji dogodki so se odigrali z uprav filmsko hitrostjo. Medtem, ko sta se detektiva peljala z avtomobilom, je sumljivi gost nenadoma vstal in odšel iz gostilne, držeč v rokah zamokres, s katerim je mahal okrog sebe. Govoril je neke nerazumljive besede. V tem trenutku se je nedaleč proč ustavil mestni avtobus, iz katerega je stopil policijski podnadzornik Dragutin Vacek, ki služi že nad 20 let na kriminalnem oddelku zagrebške policije. Vacek je v nekem lokalni vršil službo in se je tedaj vračal domov. Ko je stopil iz avtobusa, se mu je približal neki policijski stražnik in dejal: »Gospod podnadzornik, onile fant terorizira ves gostilniški lokal, dobro bi bilo, da si ga nekoliko ogledate.« Vacek je šel takoj proti gostilni. Prav v tem trenutku pa je stopil iz gostilne fant s zamokresom v roki. Kaj se je sedaj zgodilo, je težko povedati, ker si izjave priča nasprotujejo. Nekateri trdijo, da si je fant prislonil zamokres na glavo in da je detektiv Vacek skočil proti njemu, da bi

preprečil samomor. Drugi pa mislijo, da je Vacek skočil k fantu, ko je videl, da ima v roki zamokres, katerega mu je hotel iztrgati. Ras je Vacek skočil k fantu in ga zgrabil za ramena. V tem trenutku sta odjeknila dva strela in kmalu nato se tretji. Ko se je razkidal dim, so očitvidci videli, da se valjata po tleh dva človeka. Kakor so pozneje ugotovili, je fant Vaceka dvakrat zadel v srce, tretji strel pa si je poglavl v glavo.

V tem trenutku je pridrvel avtomobil s detektivoma, ki ju je poslal službojoči uradnik. Hitro so oba ranjena naložila na avtomobil in odpeljali proti bolnišnici. Obaj pa sta že med potjo izdihnila. Policija je ugotovila, da je fant, ki je ustrelil Vaceka in sebe, Rudolf Ščurč, rojen leta 1914. Na policiji je kljub njegovi mladosti zapisan kot nevaren tat in žepar. Pri njem so našli tri zmečkane tisočake, v njegovem stanovanju pa za nad tri tisoč dinarjev drobiža. Gotovo je, da je vse to nakradel, ker je bil brez vsakega dela in zaslužka.

Skrivnostna smrt bogatega cigana

Novi Sad, 5. februarja.

Tri kilometre vzdolž železniške proge blizu mesta Odžaka v Bački so našli mrtvo moško truplo. Kmalu so ugotovili, da je mrtvec Julij Markež, bogat cigan in znani goslar iz bližnjega Parabuča. Markež je dan poprej v Odžaku opravil neke trgovske posle in plačal račune. Ker ni hotel čakati na vlak, ki odhaja šele pozno zvečer, se je podal peš ob progi proti Parabuču. Ne ve se, kaj ga je zadelo na potu, ker za samomor ni razlogov — bil je premočen in vedno trezen človek. Oblasti so uvedle preiskavo.

Ostale vesti

Izjava. Na anonimna pisma ne morem reagirati ter jih zato vržem v ogenj. Jožef Rozman, kaplan, Šmarje-Sap.

Režiserski tečaj. Ki je bil 2. febr., je pod vodstvom g. Cirila Debeveca in g. Pohlinja izvrstno izpadel. Ndvse pričakovanje je bila udeležba velika, 77 zastopnikov prosvetnih društev se je tega tečaja udeležilo. Vodstvu gledišča izrekamo tem potom zahvalo, da je dovolilo obiskovalcem režiserskega tečaja ogled opere: »Maskerski tečaj, ki se je vršil 5. febr., je po številu obiskovalcev prekosil vse dosedanje. Ob 8 se je zbralo v prostori glasnega društva »Ljubljane« 88 delegatov prosvetnih društev, ki so pozorno sledili izvajanjem g. arh. ing. I. Pengova, kakor tudi praktičnim poizkusom in nasvetom g. Metoda Podkrajška, ki je demonstriral razne tipe mask. Tečaj je trajal do pol 5 popoldne.

Četrtni znanstveni sestanek zdravnikov Dolenjske in Belokrajne. V nedeljo se je vršil v javni ženski bolnišnici v Novem mestu četrti zdravniški znanstveni sestanek. Predaval je dr. Milan Crvenka, šef ženske bolnišnice, o »Nevarnosti medicamentoznih metod umetnega splava«. Predavatelj je svaril pred raznimi preparati, ki jih v zadnjem času po letah ponujajo inozemske trdve v svrhu prekinitve nosečnosti. Živahna debata, ki je sledila temu predavanju, je pokazala, da se vsi udeleženci strinjajo, da je v zadnjih dveh letih število ravnokrajnih splavov nenavadno poskočilo. — Dr. Ludvik Kozuh, sekundari istega zavoda, je predaval o »Novih potih v zdravljenu jeternih bolezni, posebno z ozirom na izkušnje, ki so jo napravili v novomeški bolnišnici z Ogočolnim fizine. Predavatelj je nato demonstriral nekoliko prav znanstvenih slučajev iz bolnišnice. — Višji sanitetni svetnik dr. Viktor Gregorčič je nato pozval vse udeležence, da naj po možnosti ordinirajo le domače preparate v smislu sklepa upravnega odbora Zdravniške zbornice. Referent je posebno opozoril na narodno-gospodarski pomen omejitve uvoza tujih preparatov. Končno je sledila v rentgenološkem laboratoriju ženske bolnišnice demonstracija slučajja »Carcinoma ventricule« in »Ulcus colosum«.

Vsem organistom mariborske škofije. Društvo organistov za mariborsko škofijo bo imelo svoj redni občni zbor dne 15. febr. ob 8 zjutraj v Domu v Celju, Samostanska ulica. Na dnevnem redu so važne zadeve. Člani, ki več let ne plačujejo članarine, se bodo izključili, ako do tedaj vsaj delno ne bodo plačali ali se opravičili. Organisti pridite ta dan v obilnem številu v Celje.

Duhovne vaje za dekleta v »Domu Brezmadežne«. Bodo od 18. do 22. februarja. Dobrodošle! Pišite na naslov: Dom Brezmadežne, Maia Loka pri Lhanu, p. Domžale.

Prepovedan tisk. Službene novice od 4. t. m. objavljajo, da je prepovedano drž. pravdnstvo v Zagrebu prodajanje in razširjanje št. 6 posebne izdaje »Studente« od 28. januarja t. l., ki izhaja v Zagrebu.

Lovi občin Adlešič, Butoraj, Čeplje, Črnomelj, Dobreč, Dol, Kot, Loka, Petrova vas, Planina, Radence, Semič, Talčji vrh, Tačna gora, Tribučje, Vinji vrh se bodo oddali na javni dražbi dne 24. febr. 1933 v zakup za triletno zakupno dobo, t. j. od 1. aprila 1933 do 31. marca 1936. Dražba se bo vršila pri sreskem načelstvu v Črnomlju v sobi št. 8 ob 9 popoldne. Istotam se ob uradnih dneh v tokratih in četrtkih med uradnimi urami na vlogi dražbeni in zakupni pogoji. Lovi se bodo oddajali v zakup po vrstnem redu, kakor so občine zgoraj naštele.

Muzejsko društvo za Slovenijo ponovno opozarja svoje člane, da se je plačevala članarina vsa zadnja leta z eno do dveletno zamudo, ker je tudi tako zvani »kužni dar« izhajal z zamudo. Člani, ki so l. 1932 v redu plačali članarino, so jo (z rednimi slučajnimi izjemami) plačali šele za leto 1931. Odbor boče popraviti zamudo v izdajanju knjig in prosil člane, da mu to omogočijo s tem, da plačajo zapadlo članarino po položnici ali pa v roke odposlanca društva že sedaj, čeprav knjige za leto 1932 in 1933 šele izidejo.

Razglas. Ravnateljstvo šum v Ljubljani razpisuje dve prvi pismini licitaciji za prodajo približno 525 plm² v reži izdelanega hrastovega tehničnega lesa in približno 500 komadov hrastovih pragov; v gozdnem kompleksu Krakovo v področju šumske uprave v Kostanjevici. Licitaciji se boela vršili 18. in 24. t. m. pri ravnateljstvu šum v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 1, kjer se dobe vsa potrebna pojasnila.

Prosimo gg. trgovce kakor tudi obrtnike vseh strok, ki potrebujejo vajence, da se blagovolijo obrniti na naše društvo. Posebno pa prosimo one p. u. gg. trgovce in obrtnike, ki so voljni sprejeti siromasne vajence in jim nuditi vso oskrbo. Pišite, prosimo, na: Dobrodelno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Tyrševa cesta 17.

Najprej ogoljufal za 50.000 Din. nato pobegnil. Na sled so prišli veliki goljufi, ki jo je napravil 29-letni prodajalec preprog Feit Stefan, rodom iz Pančeva, stanujoč v Gaberjih pri Celju.

Kolikor je doslej znano je Feit ogoljufal 3 stranke skupaj za 50.000 Din. Najprej svojega strica, trgovca s preprogami v Zagrebu za 10.000 Din, nato neko trgovko v Celju za 30.000 Din in nato še nekoga muslimana, ki tudi kupuje s preprogami, za 10.000 Din. Od teh ljudi je dobil preproge, katere je prodal, a za preproge ničesar plačal. Ko si je nabral dovolj denarja, si je preskrbel potni list in pobegnil v Avstrijo.

Zalostna smrt žganjarja. V Novem Sadu je neki Milan Dora začel že zgodaj zjutraj piti žganje. Pil je žganje vse dopoldne, popoldne mu je pa zavžiti alkohol že toliko škodoval, da mu je šlo glavo drobovje in je ubogi žganjar na poti v bolnišnico, kamor so ga peljali, izdihnil.

Noseče matere se morajo skrbno varovati vsakega zaprtja z uporabo naravnih »Franz-Josef« grenčice. Predstojniki vseučiliških klinik za ženske hvalijo soglasno pristno »Franz-Josef« vodo, ker se lahko zauživa in se gotovo pojavi v kratkem času odvajajoči učinek brez neprijetnih stranskih pojavov. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Jakac-Jare. Odmevi rdeče zemlje. Po pisnih iz Amerike, Il. del. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna, v Ljubljani, 1932. (zbirka Kosmos) Str. 257, cena Din 100. — Kdor je prebral prvi del te lepe knjige, je gotovo že komaj pričakoval še drugega. Sedaj leži pred nami in kako je prvi del vsakega presenetil, tako tudi ta Il. del v polni meri izpolnjuje vsa pričakovanja, ki smo jih stavili vanj. Dve tretjini tega zvezka opisujejo avtorjeva doživljanja in opazovanja »ob Tihem oceanu«. Ker te pokrajine pisatelja očitno še mnogo bolj vežejo nase nego ameriški vzhod, se kar ne more ločiti od njih in tudi bralcem jih zna s svojim globokim pogledom in občutenjem tako pričarati pred oči, da jih živa z njim vred v vsej neposredni iskrenosti. Veliko večino bralcev bodo še prav posebno zanimali pisateljevi sprehodi po središču svetovne filmske industrije, Hollywoodu, kjer nas seznanja z delom in z vrvenjem po filmskih studijih ter z mnogimi svetovno znanimi zvezdniki in zvezdnicami. Da, celo v njih zasebno, domače življenje nas uvede. Neizpodno ostane človeku v spominu tudi poglavje o Grand Canyonu, kjer se pisatelj snide tudi z Indijanci. Zadnji del nas pa privede preko Washingtona zopet v New York, odkoder si ogleda še znamenite niagarske slapove, končno se pa odpelje domov. Če bi hoteli oba zvezka na kratko označiti, bi upravičeno lahko rekli: ena najbolj svojevrsnih, najglobljih in najlepših potopisnih knjig, kar jih premore naše slovstvo. Kakor prvi zvezek, je tudi ta bogato okrašen s pisateljevimi lastnimi risbami.

O takšah za stavbna in uporabna dovoljenja. Ravnatelj finančnega ravnateljstva v Ljubljani je razposlal te dni mestni občini kakor tudi vsem davnim upravam v Sloveniji odredbo, v kateri jih opozarja na pravilno tolmachenje predpisov takšnega zakona o takšah za stavbna in uporabna dovoljenja mestnih občin odnošno načelstev. Finančno ministvo je na prošnjo finančnega ravnateljstva izdalo dne 12. dec. pojasnilo, da izdajajo gradbena dovoljenja za zasebne stavbe, ki niso namenjene javni uporabi, po gradbenem zakonu mestne občine oziroma načelstva. Zato bi bilo treba plačati občinsko-mestno takso. Občine izven meja predvojne Srbije pa nimajo po zakonu odobrenih kolcev. Dokler ne bo tega vprašanja uredil novi občinski zakon, bo treba plačevati za gradbeno dovoljenje državno takso, to je v državnih kolkih, prav tako za linijo in niveleto ter za uporabno dovoljenje. Ti kolki se nalepijo na dovoljenja samem. Vsakdo, kdor prošnjo za uporabno dovoljenje, mora v prošnji navesti vrednost stavbe in plačati takso. Komisija pa mora na licu mesta preveriti vrednost stavbe, oziroma rekonstrukcije ali popravila ter tako pravilno odmeriti takso in določiti presežek, ki bi ga bilo treba naknadno plačati.

V slučajih zastrupljanja, povzročene ga po zastrupljenih jedih, kakor tudi po alkoholu, nikotinu, morfiju, opiju, kokainu je uporaba naravnih »Franz-Josef« grenčice bistven pripomoček.

Rdeči križ v Slovenjgradu

Slovenjgradec, januarja 1933.

Naš krajevni odbor Rdečega križa je imel preteklo nedeljo svoj redni občni zbor.

Predsednik dr. Maksom Pohar se je spomnil lanske leto umrlega predsednika glavnega odbora RK, blagopokojnega g. dr. Marka Leko. V čast in spomin pokojnika so se navzoči dvignili s svojih sedežev in zaklicali trikratni »Slava mrtu« Nato poroča predsednik o delovanju društva. Odbor je dosegel znižanje članarine pri Oblastnem odboru, pridelil samaritanski tečaj in pokrenil vse potrebno, da prevzame kino. Z znižanjem članarine se je zvišalo število članstva. Samaritanski tečaj je pa izvežbal lepo število osebjaja za prvo pomoč.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da je društvo imelo lansko leto 20 članov, katerih število pa je z ozirom na znižano članarino precej naraslo. S samaritanskim tečajem se je začelo 4. XII. 1932. Vanj se je vpisalo 50 oseb. Vodja tečaja je naš predsednik g. dr. Pohar. Poslovodja pa društveni tajnik Ivo Kvac. Glede prevzema tukajšnjega kina je pričakovati, da se bodo s skorajšnjo kolavdacijo dvorane kmalu začele vršiti predstave v korist RK. Tudi poročila drugih funkcionarjev so prav ugodna in ima društvo večjo denarno in materialno premoženje. Poročilo o izvršeni reviziji poda sodnik g. Milan Tominec, ki poroča, da je našel vse v najlepšem redu in predlaga odboru absolutorij s pohvalo.

Pri volitvah novega odbora se je izvolil zopet stari odbor s predsednikom g. dr. Maksom Poharjem er. sanit. referentom na čelu.

Pri slučajnostih pada poročilo gđ. Regina Gobec za pomlad na mečanski šoli. Pomladek plačuje nekaterim ubogim učencem kosilo ter jih podpira pri vožnji v šolo in domov. Tozadevne dohodke nabira z razstavo ročnih del, prostovoljnimi zbirkami, zbiranjem hroščev, koštanja itd. Nato pada poročilo šol. uprav. g. Leop. Kopač za pomladke osnovne šole, ki ima na osnovni šoli 135 članov in oskrbuje od leta 1928 naprej šolsko kuhinjo, v kateri dobiva toplo kosilo 180 do 190 revnih šolskih otrok. Obdarovanih je bilo 215 ubogih otrok ob priliki božične, dne 23. decembra 1932. Ti darovi so se nabrali s prostovoljnimi prispevki v denarju in naturalijah med tukajšnjim prebivalstvom.

„RODITELJI, VARUJTE SVOJO DECO“

pred hripo, prehladom in vratobolom«, je potrebno vzlikniti vsem skrbnim roditeljem. Hripa že spet hudo razsaja in zahteva mnoge žrtve. Sedanja letna doba s svojo nestalno temperaturo tvori posebno nevarnost za prehlajenje otrok. Pojavlja se tudi vratobol (angina), ki ne predstavlja samo bolečine, temveč zamore bi tudi predhodnik resnih bolezni. Zato je treba dati otrokom dobro zaščitno sredstvo, kakor so to n. pr. Panflavin-pastile »Bayer«. Posebno oni otroci, ki pohajajo šolo, naj jemljejo Panflavin-pastile, ker je nevarnost infekcije tem večja tam, kjer se sestaja mnogo otrok.

Celje

Pevska šola. Danes zvečer Pevska šola kakor po navadi.

Konec potic. V soboto in nedeljo so uprizorili člani Gledališke družine KPD v Celju v dvorani Ljudske posojilnice Sherifovo novo dramo »Konec potic«. O naših igralcih imamo sodbo, da so nekateri rešili svojo ulogo dobro, v splošno zadovoljstvo. Dobro so razumeli svoje vloge: Stanhope (Močan), Osborne (Golob), polkovnik (Koren), Ralagh (Jurač) je bil boljši v drugem delu, Trotter (**) po našem mnenju svoje vloge ni popolnoma obvladal, nekaterim igralcem se pa pozna, da jim manjka še precej rutine. Na splošno drama publik' ni ugajala, snov je bila zanjo težko razumljiva in tudi igralcem se pozna, da vojnih grozot niso doživeli. Predstava je bila v soboto slabo obiskana, v nedeljo malo boljše, dokaz, da si želi občinstvo v današnjih dneh lažje duševne hrane. O tem nas prepušča nekatere predstave v zadnjem času, ki so bile kljub krizi naravnost nad pričakovanje dobro obiskane, čeprav vsebinsko in igralsko niti oddale ne dosega težkih psiholoških dram, med katere spada tudi »Konec potic«.

Poročili so se: Razboršek Jernej, čevljarški pomočnik in Marija Lovrenčak, zasebnica, oba iz Celja. — Martin Vede, prikovalc in Stefanija Zabota, šivilja, oba iz Celja. — Gradlišnik Avgust, mizarški mojster iz Laškega in Kristina Klančnik, pos. hči iz St. Ilija pri Velenju. — Kovač Anton, rud. ključ. iz Trbovelj in Leopoldina Pajer, šivilja, oba iz Trbovelj. — Frajle Franc, brivec in Hedviga Volžič, frizerka, oba iz Celja. Čestitamo!

Požar v Gaberju. Dne 5. t. m. ob tričetrt na 6 uro zvečer je brivski pomočnik Karl Kohn, Lastni dom 19 zapazil, da prihaja pri zaprtih vratih specerijske in manufakturne trgovine Alberta Jarha v Gaberju, Mariborska cesta 26, dim in je v zadevi takoj obvestil v bližini službojočega stražnika in nekoga mizarškega pomočnika, katere sta s silo odprla vrata v trgovino, naskar se je začel valiti iz nje gost dim. Policijska stražnica v Gaberju je takoj obvestila gasilce v Gaberju in Celju, ki so se takoj podali na lice mesta in požar v teku pol ure popolnoma pogasili. Kolikor se je moglo ugotoviti, je nastal požar na ta način, da je prišla iskra iz dimnika sosednjega stanovanja, ki se nahaja v isti hiši, v sredi starega zidu med stanovanjem pekoveškega mojstra Kohneta Edvarda in trgovca Jarha Alberta. Jarh trpi vsled nastalega požara na manufakturi in speceriji en. 30.000 Din škode, katere pa je krita z zavarovalnino pri zavarovalnici Dunav.

Ptuj

Ustanovitev dijaške Marijanske kongregacije. Po štiriletnem poskušanju se je ustanovila v Ptuj na Sveučni Marijanska kongregacija za dijake in dijakinje. Ob 8 zjutraj je bil v minoritski cerkvi slovesen sprejem, katerega je opravil g. prošt dr. I. Zagar. Sprejetih je bilo 50 dijakov, od katerih je bilo pol višješolcev in pol nižješolcev, ter 24 dijakinjak tukajšnje gimnazije. Glinjivo slovesnost sprejema, ki se je vršil med vs. mašo, je še poglubil glas vijoline, katero je igral g. Smodič. Obilna zvestoba Mariji iz ush mladih dijakov in dijakinjak sta naredila na prisotne globok vtis. Sprejetih se je zrealilo na obrazih globoko veselje, ki je bilo rojeno iz ponosa, da so bili vredni biti sprejeti za Marijino otroke. Na sprejem so se dijaki in dijakinje pripravljali s tridnevnimi duhovnimi vajami, katere je vodil p. J. Bakan, salezijanec iz Murske sobote. Popoldne so priredili kongregantisti in kongregantistkinje lipo uspele akademije v gledališču. Pri akademiji je imel osmošolec iz Maribora Mihelič navdušen govor na novosprejete. Mnogoštevilni gledalci so s svojo prisotnostjo pokazali svoje simpatije do Marijine mladine, kateri želimo mnogo uspeha v plemenitem delu.

Požar. Pretekli ponedeljek proti večeru se je nenadoma zasvitalo nad Slovenjo vasjo. Pri posestniku Jožefu Ulješu je izbruhnil požar, ki je upepelil stanovanjsko poslopje do tal. Vsačani, ki so prihiteli na pomoč, so v trudopolnem delu omeli ogenj, da se ni razširil na sosednja poslopja. Škodila znaša okoli 15.000 Din in je krita z zavarovalnino.

Ptujski mizarji in strugarji so imeli 2. t. m. v dvorani gostilne »Pri pošči« svoj redni občni zbor pod predsedstvom načelnika zadruge Murkota. Pri združenju je včlanjenih 84 mojstrov, ki zaposlujejo 24 pomočnikov in 25 vajencev. Na zborovanju so izrekli navzoči splošno željo, da se OUZD decentralizira, ker sedajni sistem ne odgovarja interesom obrtništvu. Proračun za tekoče poslovno leto so doleteli zborovalci 5540 Din. V novi odbor so bili izvoljeni Murko, Damiš, Potrč, Ambruš, Simončič in Podgoršek.

Huda avtomobilska nesreča se je dogodila v soboto 4. t. m. na Bregu pri Ptuj. Sofer Ivan Novak iz Čakovca je zavozil od zadaj v hlapca Antona Krajca iz Hajdine, ki je obležal pod avtomobilom nezavesten. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico. Kako je prišlo do nesreče, bo ugotovila sodna preiskava.

Trbovlje

Vodac. Vombargerjeva komedija, je doživela svoj popoln uspeh na odru v Društvenem domu dne 5. febr. t. l. Na mnogih krajih so jo uprizorili, povsod je ugajala, tako tudi v Trbovljah. Veliko truda, ljubezni in veselja do lepe uspešnosti so nam s to komedijo dokazali igralci Dram. odseka, ki so se tudi tokrat prav vsi dobro postavili. Igra je bila v posameznih prizorih, v skupinskih nastopih in tudi v celoti prav spretno postavljena na oder. Lepo in s primernim poudarkom spremljana podajanje nam je dokaz, da se rutina in igralska moč dviga pri naših igralcih. Tudi gledalce — ki so napolnili veliko dvorano popolnoma — je zvelo podajanje komedije tako, da je bilo v dvorani obilo dobrega razpoloženja in je vzbudilo mnogo smeha. Le tako naprej! V trudu in znoju gradite odru v Društvu, domu dobro ima in čast. Igra pa se naj ponovi, ker zbirava star naide še vedno hvalne obiskovalce.

Mirovno stremljenje nemške katoliške mladine

V nemškem mesečniku »Jugendziele« je izšel zanimiv članek, ki pravi o pozitivnem smotnem delu nemške katoliške mladine za mir. Nekaj iz vseh:

»Danes ko pamet pravi: Ne more priti več do vojske in ko pravi etika: Ne sme več priti do vojske, je prišla ura, da razdenemo do tal v mladini vero v vojsko. Če pa vzamemo mladini eno vero, ji moramo dati drugo — to velja tudi za politično področje. Premagana mora biti v mladostniku vera v nihilistično vojno junaštvo in sicer po veri v novo junaštvo miru, ki služi svoji domovini požrivalno, ki pa uporablja drugačna sredstva in metode za življenje, obrambo in čast domovine, nego je pogubonosno sredstvo vojne...«

Novi junaki miru apelirajo na najboljše in najčistejšo moč evropske mladine. Hočejo služiti,

žrtvovati se, delati, ljubiti svoj narod in svojo domovino, a nočejo sodelovati pri blaznem zločinu... Zavedajo se, da je edini zmisel v vojni padlih junakov velik mir, a v bednem človeštvu mora zrasti nova armada junakov ljubezni in miru...

Te nove junake je slavil kardinal Faulhaber v svoji pridigi na Silvestrovo 1 1928: »Večidel mladine je zajela misel miru. Ta mladina ve, da je še poleg vojnega meča duševni meč, poleg vojnega junaštva junaštvo čistosti, da so poleg zunanjih bojev še moralni boji in zmage. Slišali ste: sladko in častno je umreti za domovino. Jaz pa vam pravim: Sladko in častno je živeti za domovino. Sveti zublji ne plamene le tedaj, če se kujejo meči, plamene tudi tedaj, če se meči predelavajo v orala in kulturna orodja.«

Vojaški grobovi na Poljskem

Oskrbovalna komisija je na sejni obravnavala o stroških, ki jih ima finančno ministrstvo z ohranjanjem vojaških pokopališč. Ob tej priliki je razvila statistiko o poljskih vojaških grobovih. Med svetovno in poljsko-boljševiško vojno je padlo na Poljskem 1.300.000 vojakov, kateri so posamezno ali skupno pokopani. Na Poljskem je skupno 10.255 vojaških pokopališč s 427.891 posameznimi in 79.712 skupnimi grobovi. Vzdrževalnina za ta vojaška pokopališča znaša letno 4 milijone zlotov. Če primerjamo te številke z ostalimi državami, vidimo, da ima Francija 1.350.000 svetovno-vojnih vojakov pokopanih, Romunija 800.000, Nemčija 321.000, a Italija 272.000.

Ramsay Mac Donald, angl. ministrski predsednik, je izjavil, da je voljan sprejeti predsedstvo svetovne gospodarske konference, ki se bo vršila v Londonu.

Konservatorij za slavce

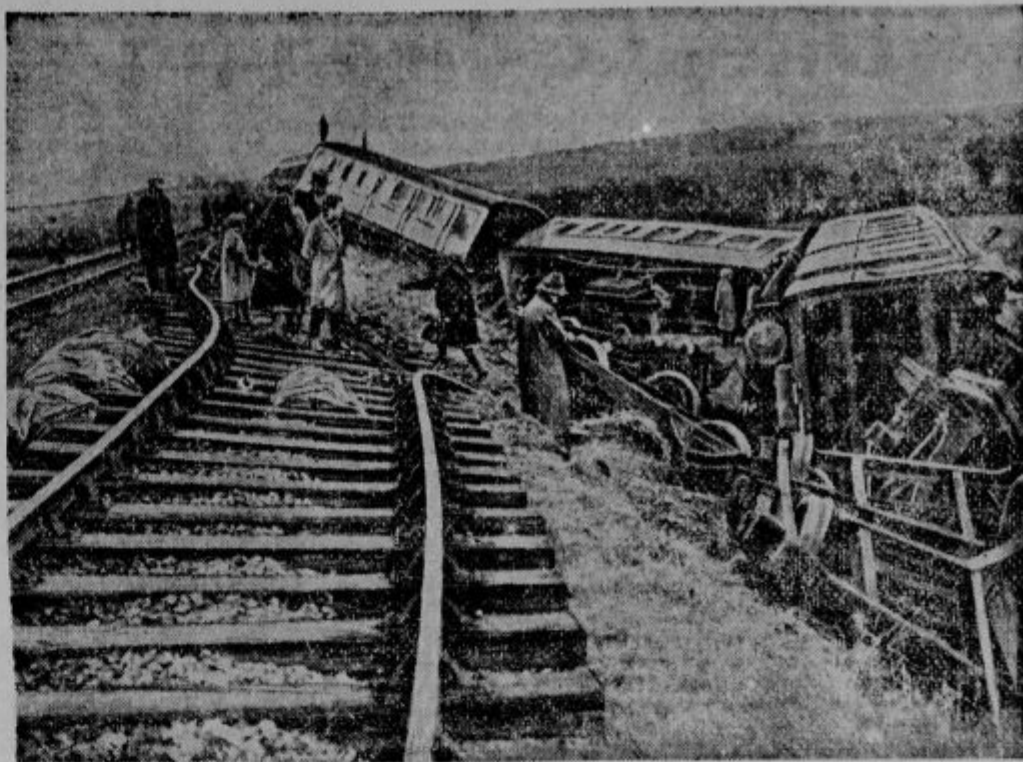
Marsikateri ameriški obiskovalec evropske Riviere je ugotovil, da ne pojejo slavci v Kaliforniji tako miho kakor v Starem svetu. Ta občutek je hudo razburjal prebivalstvo Kalifornije, ki bi rado nadomestilo rojakom v domovini vse izlete preko luže. Koliko denarja bi potem ostalo v Združenih državah! Rečeno — storjeno. Zveza letovišč v Kaliforniji je poslala v Evropo izvedence z gramofonskimi ploščami. Slednji so lazili po francoski in italijanski sredozemski obali ter zapisovali petje slavčkov. Zdal so že dospeli ti posnetki v Kalifornijo in bodo dobro služili pri pripravi za pomladno sezijo. Povsod po gajih in vrtovih so nastavili gramofone z močnimi zvočniki. Vsake noč bodo učili ameriške slavce visoke glasbene umetnosti iz stare Evrope.

Pietro Mascagni zbolel

Slavni italijanski glasbenik, Pietro Mascagni, je prispel te dni v Neapel, kjer je mislil dirigirati svojo opero »Iris« v gledališču San Carlo, pa je nenadno obel na influenco. Zdal leži v visoki temperaturi.

Patron zemljepiscev

Francoski katoliški misleči zemljepisci so si izbrali svetega Frančiška Ksaverija za svojega patrona. Nedavno je sloviti učenjak iz zemljepisne znanosti, profesor katoliške univerze, Desfontaines, posvetil svoje odlično delo, doktorsko tezo iz zemljepisa, na slavni sorbonski univerzi — svetemu Frančišku kot patronu zemljepiscev. V predgovoru nekega svojega dela dokazuje, kako je svet Frančišek Ksaverij v resnici zaslužil, da so si ga izbrali za patrona geografov.

Železniški atentat v Severni Irski. Stavkujoči delavci severnoirskih železnic, so planili na progi Dublin-Belfast na vlak, katerega so vodili železniški prostovoljci, in ga iztirili. Tu je bilo več ljudi ranjenih, dva želez. uradnika pa ubila.

Opičji jezik na plošči

Ameriški zoolog Rihard Garner je proučeval v Srednji Africi opičje glasove, da bi morebiti iz njih razbral kake elemente opičjega jezika. Posebno se je posvetil opazovanju šimpanzov, pa je dognal, da izražajo male šimpanze z drugačnimi glasovi željo za hrano, kakor pa strah pred grabljivo zverjo; a pri poslednjem se zopet razlikujejo glasovi pred strupeno kačo kakor pred dežjem itd. Tako se je temu prirodoslovcu posrečilo tekom 4 mesecev ugotoviti 27 opičjih besed, katere je ujel tudi na gramofonsko ploščo. To bi bil nekaj začetek opičjega jezika, ako se ti primitivni izrazi morejo sploh tako imenovati. Zanimivo je, da opičje ne dajo nikoli teh glasov iz sebe, kadar so same, marveč le, kadar se v večji družbi

»razgovarjajo«. In še je Garner dognal, da ima sleherna vrsta opič svoj posebni »jezik«, zatorej n. pr. gorile in orangutani ne razumejo šimpanze. Garner je namreč navil gramofon s ploščo šimpanzinih glasov v zoološkem vrtu, pa so se šimpanzi ob glasovih pred grabljivimi zvermi razbežale na vse strani, dočim so se ob glasovih pred dežjem poskrile v svoje prostore. Obratno pa se niso gorile in orangutani niti zmenili za te pragozdne glasove. Ta raziskovanja spremljajo Američani z velikim zanimanjem in ameriški bogataš James Candb je izročil veliko vsoto denarja v nadaljnje proučevanje opičjega jezika na osnovi gramofonskih plošč.

»Teden usmiljenja« v Varšavi

Škofijska zveza »Caritas« v Varšavi je priredila te dni v vsej nadškofiji »Teden usmiljenja«. Kljub ekonomski krizi je teden v vsakem pogledu uspel. Zbranih je bilo namreč te dni okrog 500 tisoč Din podpore za reveže. Po vseh župnijah so odprli kuhinje za največje bedneže, v prvi vrsti za otroke. Samo v Varšavi je prejelo 13.519 takih bednikov podporo od škofijske zveze »Caritas«.

Navali gladujočih v Chicagu. Kriminalni policisti s puškami pred nekim dobrodelnim zavodom v Chicagu, kjer je prišlo radi silnega navela izstradanih brezdomcev do krvavih izpadov.

Čudovita rešitev otrokova

Pred nekaj dnevi se je igral neki delavski otrok v Avstraliji na železniški progi. Pravkar je zagledal zraven predora kup peska, ki je naravnost klical k novim igram. Otrok se je spustil v tek proti pesku, takrat pa se kot strašna pošast pojavi iz predora železniška lokomotiva... Otrok pa se v neizraznem strahu vrže na tla — vlak odbrzi naprej, ne da bi se dotaknil trepetajočega se telesca. Seveda pa je moral otrok v bolnišnico, ker je imel živce raztrgane.

Usoda zadnjih Irokezov

Iz Caughnawage (Kanada) prosijo potomci nekdanj tako ponosnega plemena Irokezov kanadsko vlado za pomoč. V svoji peticiji javljajo, da kljub svoji tradicionalni moči ne morejo več prenašati neznoznega pomanjkanja ter da bodo brez pomoči svojih bratov in sester v Kanadi morali podleči neznoznim gospodarskim krizam.

Mandžurska naročila

General Tinge je odpotoval kot zastopnik mandžurske države v Evropo, kjer misli nakupiti ladij, letal in strojev. Tem naročilom pa bodo sledila še naročila topov. To naj bo prva kultura, ki jo nudi Evropa novoustanovljeni državi z azijskega kontinenta...

Senator Hull bo po vseh videzih nastopil kot zamenjavec ameriških držav.

Prvi angleški nebotičnik

Angleži so dokaj konzervativni tudi v stavbarstvu. Amerikancev doslej niso posnemali v gradbi nebotičnikov. Končno pa so se vendar odločili in bodo videli svoj prvi nebotičnik, ki pa bo nekaj višji kot ljubljanski. Stal bo v zapadni Angliji in sicer v letovišču Blackportu. V njem bo nastanjen hotel. Imel bo pa 36 nadstropij, a segal bo v višino nad 150 metrov.

O gibraltarskem prekopu

V nekem intervjuju je izjavil španski zunanji minister, da so priprave študijske komisije za zgraditev gibraltarskega predora bistveno napredovale, in da ima vsa Španija veliko upanje na uresničitev tega kolosalnega načrta. Kar smatrajo danes nekateri še za utopijo, bo postalo jutri — resnica.

Ravnatelj Kreugerjevega koncerta na zaprt

Na osnovi poročila o konkurzu Kreugerja, je bil te dni tudi ravnatelj Nil Ahlström, najzaupnejši delavec Kreugerjev, zaprt. Konkurno poročilo

Čilo namreč ugotavlja, da je bil Nil Ahlström poslovni ravnatelj Kreugerjevega koncerta, radi česar je vsekakor vedel za glavne prevare svojega šefa.

Na Mojzesovi gori

Na pomlad se odpravlja neka angleška arheološka ekspedicija na goro Nebo, s katere je zagledal Mojzes Obljubljeno deželo. Ekspedicijo, ki namerava tu iskati starih spominov, bo vodil g. Silvester J. Saller, profesor arheologije na francoskem biblijskem zavodu v Jeruzalemu.

Mussolini deli odlikovanja zaslužnim častnikom.

Stekleno strelivo

Ameriški vladi je predložil inženjer George A. Douglas svoj izum, ki ima v času razorožitvenih konferenc izreden pomen. Douglas je namreč iznajditelj posebno trdega puškega steklenega streliva, ki bo imelo v bodočnosti velik pomen, pa ne v smislu miru, marveč krvave vojne. Iz tega novega stekla se bodo dale napraviti patrone, ki so bile doslej iz metala, pa hitreje in močnejše; pri tem pa ne bo prav nič trpela brzina ali prodorna sila kroglice, marveč bo to oboje večje kot pri kovinastih kroglih. Poleg tega, poudarja Douglas, pa se bo dalo njegovo steklo sijajno uporabiti za polnjenje šrapnel. Vsekakor bo stekleno strelivo strašnejše kot zloglasne dum-dum-kroglice. Vse v imenu ljubega miru.

Zlata najdišča v severni Kavkaziji

Med tem, ko so zadnje mesece močno narasle zlato izkopine zlata v Južni Africi, tako da je londonska borza mrzlično oživila, prihaja zdaj vest iz Rusije o novoodkritih velikih zlatih poljih. Sovjetska ekspedicija, ki je prehodila ozemlja Kazakistana in Tadshihistana kakor tudi pokrajine Severne Kavkazije, je odkrila velika zlata najdišča. Pravzaprav je nameravala ekspedicija iskati izkopine predhistoričnih ostankov, toda že pri prvem izkopavanju so našli v Tadshihistanu zlata polja. Tadshihistan je danes še povsem nekultiviran kraj; povečini prebivajo tu polnomadi, pred katerimi pa je ekspedicija zatajila najdbo, obratno pa je sporočila v Moskvo, naj ji pošljejo vojaško pojačanje na letalih. Vso zlato pokrajino so obkolili. Nekatera selišča, ki leže v bližini zlatega okraja, je ekspedicija odvzela domačinom, tem pa je dala oddaljenejšo zemljo, da bi povsem izolirala zlata bogastva pred domačini. Komisija, ki je prišla iz Moskve, je ugotovila, da so zlata bogastva v Tadshihistanu, Kazakistanu in v severni Kavkaziji mnogo večja kakor ona v vzhodni Sibiriji.

Svojstven samoumor

V Inomostu je neki delavec pri špiritnem podjetju izvršil samoumor na ta način, da je skočil skozi majhno odprtino v tank za špirit, kjer je utonil. Gasilci so ga potegnili iz tanka, seveda mrtvega.

Dom za književnike

Zveza slovaških književnikov namerava postaviti v Bratislavi Dom za književnike. Zidati bodo začeli še to pomlad. Pri nas pa nam še kaj takega ne pade v glavo.

Visek sezone v St. Moritzu pomeni vsekakor konjska dirka po zamrznjenem jezeru. Tisočere glave gledalcev pričakujejo z vsa napetostjo konca.

Cene naraščajo

Narodna banka je že objavila svoj indeks cen za mesec januar t. l. Skupni indeks izkazuje prav znaten dvig in sicer od 64,8 točke v decembru na 67,6 točke v januarju 1933.

Najbolj je narasel indeks cen rastlinskih proizvodov in sicer zaradi skoka cen pšenice, koruze in fižola, marmelade in konoplje, dočim so cene ovs, suhih sliv in vina v ceni popustili. Med živino so zelo narasle cene prašičem, popravile so se tudi cene kozam, zaklani živini in jajcem. Nasprotno so popustile cene volov in slanini. Indeks mineralnih proizvodov je padeł znatno. Industrijski proizvodi izkazuje največji dvig; kajti narasle so cene obutvenega usnja, otrobov, železa, spirita in bombažnih predv. Končno se je največ dvignil

indeks izvoznih proizvodov, dočim so uvozni proizvodi ostali v glavnem neizpremenjeni.

Indeks sam je bil naslednji (vzete so za podlagi cene v letu 1926 kot 100):

	januar 1932	december 1932	januar 1933
rastlinski proizvodi	69,0	61,6	65,1
živ. proizvodi	60,5	57,3	57,2
mineralni proizvodi	75,7	76,8	75,7
industrijski proizvodi	69,2	68,1	73,0
skupni indeks	67,8	64,8	67,6
izvozni proizvodi	66,4	57,9	59,6
uvozni proizvodi	65,1	73,7	73,8

Naša zunanja trgovina

V naslednjem podajamo statistični pregled našega uvoza v preteklem letu (v milj. Din. v oklepajih podatki za leto 1931.):

Sirov bombaž 117,0 (112,5), bombažno predivo 198,55 (358,6), bombažne tkanine 205,9 (398,1), nepredelano železo 38,0 (76,6), železniške tračnice 45,2 (35,6), popolnoma izdelani predmeti iz železa 137,0 (266,8), volna sirova 26,2 (60,8), predivo 45,5 (67,0), tkanine 128,1 (228,6), svileni tkanine 53,0 (86,6), nafta 39,54 (35,1), kava 81,4 (91,2), stroji in aparati 138,15 (296,4), elektrotehnični predmeti 107,1 (185,9), prevozna sredstva 49,15 (165,3), promet 95,8 (136,9) milj. Din.

Po posameznih državah se razdeli naša zunanja trgovina sledeče (v milj. Din. v oklepajih podatki za leto 1931.):

Uvoz: Nemčija 506,4 (925,4), Češkoslovaška 447,0 (872,4), Avstrija 384,2 (729,9), Italija 361,9 (494,0), Anglija 212,6 (315,5), Madjarska 141,8 (251,85), Francija 129,5 (210,6), Unija 126,6 (199,8) itd. V odstotkih je bila slika nekoliko drugačna: Nemčija 17,71 (19,28), CSR 15,65 (18,18), Avstrija 15,44 (15,21), Italija 12,66 (10,29), Anglija 7,44 (6,57), Madjarska 4,96 (5,25), Francija 4,52 (4,59) in USA 4,45 (4,16). To številko nam kažejo, da je narasel uvozni delež nekaterih držav, kakor n. pr. Italije (v zadnjem času radi kliringa in znanih večjih možnosti plačevanja uvoza iz Italije, iz Anglije, razvednotenje funta) in Francije (politično prijateljstvo vpliva polagoma tudi na izboljšanje gospodarskih odnosov).

Izvoz pa je šel največ v naslednje države (v milj. Din. v oklepajih podatki za leto 1932.): Italija 705,0 (1.198,7), Avstrija 676,8 (727,1), CSR 402,5 (743,6), Nemčija 344,8 (543,5), Grčija 155,6 (256,8), Madjarska 125,5 (317,75), itd. V odstotkih pa je znašal delež: Italija 25,07 (24,97), Avstrija 22,15 (15,49), Nemčija 13,17 (11,51), Grčija 4,57 (5,55) in Madjarska 4,11 (6,62). Iz tega sledi, da se je lani še najbolj razvil naš izvoz v Avstrijo, kar je pripisovati še najbolj urejenim razmeram v plačilnem prometu s to državo.

★

XV. dražba kožuvin se vrši dne 20. t. m. v prostorih Ljubljanske velesejme. Kupci, zlasti inozemski se letos močno zanimajo za lisice, kune, zlatice in divje zajce, povpraševanje pa je tudi po drugih vrstah krznen. Blago naj se pošilja do 18. t. m. na naslov »Divja koža« Ljubljana-velesejem.

Nova upniška organizacija v Ameriki. Kakor poroča pariška »Informations«, se je pod pokroviteljstvom banke Blair osnoval odbor ameriških lastnikov obveznic Blairovih posojil. Organizacija bo stopila v stik z Association nationale de porteurs français de valeurs mobilières v Parizu.

Državne finance v decembru 1932. V mesecu decembru so znašali dohodki splošne državne uprave 608,6 milj. (proračun 631,3 milj.), izdatki pa 503,4 (proračun 631,3) milj. Skupno so v prvih 9 mesecih proračunskega leta znašali državni dohodki (splošna državna uprava) 4.550,9, izdatki pa 4.484,4 milj. Poleg tega se je znesek likvidnih, pa ne izplačanih računov pri izplačilnih blagajnah povečal od 297,2 milj. konec novembra na 327,6 milj. dinarjev. V decembru so državna gospodarska podjetja imela 272,9 milj. dohodkov (proračun 375,1), izdatkov pa 278,8 milj. (proračun 312,3 milj.), skupno so v prvih 9 mesecih tekočega proračunskega leta znašali dohodki 2.590,8 milj. proračun za to dobo 3.375,8 milj.), izdatki pa 2.533,5 milj. proti proračunu 2.811,1 milj. Din za odgovarjajočo dobo.

Borza

Dne 6. februarja 1933.

Denar

V današnjem deviznem prometu so zelo narazli tečaji Amsterdam, Berlina, Bruslja, New Yorka, Trsta, nadalje tudi tečaj Londona, Pariza in Prage, dočim je edino Curih ostal neizpremenjen. Narodna banka daje samo toliko deviz, kolikor jih dobi od denarnih zavodov. Zato danes na zagrebški borzi ni bilo prometa.

Na ljubljanski borzi je avstrijski šiling v zasebnem kliringu notiral 9—9,20. Na zagrebški borzi je notiral 8,95—9,05, zaključenih je bilo 6.000 šil. po 9.—, Grški boni so notirali 33—36, zaključeni pa so bili po 33.

Ljubljana. Amsterdam 2308,74—2320,10, Berlin 1362,64—1373,44, Bruselj 798,85—802,79, Curih 1103,35—1113,85, London 194,97—195,57, New York 5720,75—5749,01, Pariz 224,27—225,39, Praga 169,50 do 170,76, Trst 293,35—295,75.

Curih. Pariz 20,2375, London 17,03, New York 518,25, Bruselj 72,10, Milan 26,505, Madrid 42,50, Amsterdam 208,30, Berlin 123,125, Dunaj 73,11 (59,40), Stockholm 95,30, Oslo 90,30, Kopenhagen 78,60, Sofija 3,76, Praga 15,33, Varšava 58.—, Atene 2,93, Carigrad 2,475, Bukarešta 3,08.

Vrednostni papirji

Tendence za vojno škodo je bila danes slabša, dočim so se uvrstili 8% Bler in 7% pos. Drž. hip. banke. Promet je bil zelo slab in je znašal na zagrebški borzi komaj 50.000 inv. pos. in 30.000 begl. obv. Končno je bilo zaključenih 20 delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. 7% inv. pos. 44—46, vojna škoda 201—205, 8% Bler, pos. 35—39, 7% Bler, pos. 37—38, Trboveljska 150 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 44—46 (44), agrarji 22—24,50, vojna škoda 201—205, 2. 198—202, 3. 195—202, 6% begl. obv. 31—31,50 (31,50), 8% Bler, pos. 39,50—40, 7% pos. 37—38, 7% pos. DHB 42,50—44.—, Delnice: Nar. banka 8900—4100, Priv. agr. banka 220—222 (220), Nar. šum. 25—27, Sečerana Osjek 140 bl., Sečerana Bečkarok 900 bl., Veveč Impex 50 den., Isis 25—30, Trboveljska 145—155.

Belgrad. Narodna banka 4000 bl. (4.000), Priv. agr. banka 219—221 (219, 220), agrarji 24 den., vojna škoda 204—207, 6% begl. obv. 31,50—32, 8% Bler, pos. 38,50—41, 7% Bler, pos. 36,50—38,50, 7% pos. DHB 42 den.

Dunaj. Don. sav. jadr. 65,05, Mundus 56,50, Alpine 12,50, Trboveljska 18,31.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je za pšenico nadalje čvrst, vendar so cene ostale na višini preteklega tedna. Notirala je pšenica: 255, bn. 76 kg 232,50 do 235, in bč. 76 kg 245. Dorozov slejkoprej ni in zaloge trgovine so premajhne, da bi krile konzum ter potrebe mlinov.

Novi Sad. Pšenica: bač. okol. Novi Sad, srednje bačka, gor. bač. bač. potiska, srem. 232,50 do 235, bač. okol. Sombor, banaška gor. 230 do 232,50, ban. juž. 227,50—232,50.— Moka: bač. ban. Og. 360—375, 2. 340—355, 5. 320—330, 6. 295—305, 7. 200—210, 8. 97,50—102,50.— Ostalo neizpremenjeno. Tendence slaba. Promet 38 vagonov.

Chicago. Pšenica: marec 46,375, maj 47, julij 48. Kuruza: marec 25,378, maj 22,125. Oves: marec 16,50, maj 16,75. Rž: marec 22,625.

Winnipeg. Pšenica marec 46,625, maj 47,375, julij 48,50.

Jajca

Kakor ni bilo drugače pričakovati, je takoj zavladala na jajčni trgovini mlačnost, kakor hitro se je vreme spremenilo. Ponudbe naraščajo, ker skuša vsakdo, ki ima blago čimprej prodati. Produkcija se sedaj normalno razvija in je pričakovati, da bodo cene še dalje nazadovale. Konzum se bo le tedaj povečal, kadar bodo cene res nizke. Na vsak način bo ostala za enkrat tendence mirna. Sv. Jurij ob j. z. 4. II. 1933

Živina

Dunjski goveji sejem (poročilo tvrdke Eduard Saborsky & Co., Dunaj): Prigianih je bilo 1929 goved, iz Jugoslavije 126. Cene: voli najboljši 1,50—1,60, I. 1,30—1,40, II. 1,10—1,20, III. 0,65 do 0,70, krave I. 0,90—1,10, II. 0,80—0,85, biki 0,85 do 1,15, klavna živina 0,55—0,70. Tendence je bila medla, cene so se slabo držale.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 7. febr.: 11.15 Šolska ura: Nikola Tesla (dr. Cermelj) — 12.15 Radio kvartet — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, Radio kvartet, borza — 17.30 Salonski kvintet: Otroška ura — 18.00 Nemščina (dr. I. Grafenauer) — 19.00 Dubrovnik II. (dr. Andrejka) — 19.30 Potovanje v Zadnjo Indijo (ing. F. Lupša) — 20.00 Prenos iz Zagreba — kompozicijski večer — 22.00 Čas poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Sreda, 8. februarja: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.00 Reportaža iz novo odprtih trgovin »Radio Ljubljana« na Miklošičevi cesti 7 — 17.50 Otroški kvintet (Mica Komarova) — 18.00 Angleska glasba (plošče) — 18.30 Otroške pesni — 19.00 Ruščina (dr. Preobraženski) — 19.30 Potovanje v zadnjo Indijo (ing. Lupša) — 20.00 Parmov večer, prenos iz Uniona. Uvodno besedilo govori g. Heri Svetel — 21.15 Prenos iz kavarne »Zvezda« — 22.15 Čas, poročila.

Drugi programi

Torek, 6. februarja:

Zagreb: 20.00 Kompozicijski večer — 21.15 Veseli večer — Milano: 19.10 Plošče — 19.30 Plošče — 20.30 Operetni prenos — Brno: 21.10 Koncert radio orkestra — Barcelona: 21.10 Operni prenos — London: 21.00 Koralna glasba — Stuttgart: 20.45 Koncert — Toulouse: 21.00 Simfonična glasba — 21.30 Operni fragmenti — Suise: Romande: 21.00 Kabaretni koncert — Belgrad: 20.00 Koncert godalnega kvarteta — 21.00 Zagreb — Rim: 20.15 Plošče — 20.45 Zester koncert — Beromünster: 19.45 Scene iz veseloigre »Napolitane« — 20.15 Narodne melodije — Langenberg: 21.00 Koncert —

Sreda, 8. februarja:

Zagreb: 20.00 Koncert — 22.00 Poročila. — Milano: 20.50 Komedijska — Radio orkester. — Brno: 19.30 »Saloma« opera R. Strauss. — Barcelona: 22.00 Prenos iz gledališča. — London: 16.30 Dawentry — 19.30 Radio orkester. — Suise: Romande: 20.00 Gledališki večer — 21.30 Poročila — 22.20 Plesna glasba. — Berlin: 19.55 Zabavni večer — 22.00 Poročila, nato plesna glasba. — Belgrad: 21.00 Radio orkester. — Rim: 20.45 Operni prenos. — Beromünster: 21.40 Koncert. — Langenberg: 20.00 Plesna glasba. — Dunaj: 19.25 Prenos iz opere. — München: 19.25 Zborovno petje — 20.00 Pesta ura. — Budapest: 20.15 Maša v d-molu — Mozart; prenos iz konzervatorija.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Torek, 7. februarja: Zaprt.

Sreda, 8. februarja: ZADOŠČENJE, GOSPA CATH-LEENA. Red C.

Četrtek, 9. februarja: SLAVA IN NJENI MESE-TARJI. Premijera. Izven.

Petek, 10. februarja ob 15: CARJEVIČ ALEKSEJ. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah. Izven.

OPERA

Začetek ob 20

Torek, 7. februarja: NIZAVA. Red B.

Sreda, 8. februarja: PRI BELEM KONJICKU. Red Sreda.

Četrtek, 9. februarja: MORANA. Red D.

Petek, 10. februarja: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 7. februarja: Zaprt.

Sreda, 8. februarja ob 20: SVEJK. II. del. Premijera.

Četrtek, 9. februarja: GROFICA MARICA. Red B.

Sport

Dvoboj na zelenem polju, ki se je vršil preteklo nedeljo med ljubljanskimi rivaloma Ilirijo in Primorjem, je zaenkrat končan. Vse je neestrno pričakovalo izida te tekme; kajti v zadnjem času se je toliko debatiralo in pisalo o teh dveh klubih, kakor še nikoli prej. Saj je bila na dnevnem redu združitev Ilirije in Primorja, ki naj bi usmerila slovenski sport — seveda le na ta način, kakor so si to zamislili nekateri idealisti na obeh straneh — v popolnoma drugo smer. Ker do tega ni prišlo, sta se oba tabora nekako s podvojeno silo vrgla na delo v svojih klubih. Zato je bilo pri tekmi preteklo nedeljo pričakovati silne napetosti, zlasti se z ozirom na ne ravno pomirjevalne lepake, ki so od obeh strani, neposredno pred to kvalifikacijsko tekmo, izšli. V tej atmosferi je torej nad dvatisočglava množica posetila nedeljsko tekmo na nogometnem igrišču ASK Primorja. Tudi primerno ojačena policija je bila navzoča, ki pa ni imela nikakega posla.

V nedeljskem srečanju, ki je bilo izredno važno, vendar še ne končnoveljavno, je zaslužno zmagovalo Primorje z 2:1. V prvem polčasu pa je vodila Ilirija z 1:0. Moštvi sta si bili enakovredni, vendar je bila primorjanska enajstorična bolj ofenzivna in si na ta način izvojevala zmago. Definitivnega prvaka in slovenskega zastopnika v naši državni ligi pa bomo dobili šele v nedeljo, dne 19. t. m., ko se bo odigrala morda najvažnejša tekma med omenjenima enajstoričnima na ljubljanskem igrišču.

MARIBORSKI SMUČARSKI KLUB

Priredi 19. februarja 1933 medkлубsko skakalno tekmo v Mariboru, dne 26. februarja 1933 mednarodno vztrajnosno smučarsko tekmo na 50 km na Pohorju, Ruška koča, v dneh od 20. do 25. februarja 1933 propagandne smučarske izlete čez Pohorje na Peco. — Polovična vožnja na drž. žel. dovoljena do žel. postaja: Maribor gl. kol., kor. kol., Hoče, Limbuš, Bistrica, Ruše, Fala in Sv. Lovrenca na Pohorju. — Pri odhodu kupljeni vozni listek velja za brezplačen povratek v zvezi s potrdilom prireditelnege odbora. Potrdila izdajajo: Mariborski smučarski klub, Maribor, Jurčičeva ul. 8, Mariborski smučarski klub, Ruška koča, trdnja Stojce, »Putnik«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, Ugodnost polovične vožnje velja od 18. do 28. II. 1933.

Upravičenost udeležbe za skakalne tekme imajo pri JZSS verificirani smučarji. Prijave sprejema do 18. februarja 1933 Mariborski smučarski klub, Maribor, Jurčičeva ul. 8 (trdnja Stojce). Prijavnina Din 10.—. Ocenjevanje in določitev nagrad se izvede v smislu tekmovalnega pravilnika JZSS. Za vsaki razred je predvideno troje nagrad.

Upravičenost udeležbe za vztrajnosni smučarski tek imajo vsi pri JZSS verificirani tekmovalci stari nad 20 let, kakor tudi inozemci. Prijave sprejema isti smučarski klub do 24. II. 1933 do 12. Kasnejše prijave do 25. II. 1933 do 20 proti dvojni prijavnini na Ruški koči. Inozemski tekmovalci se morajo prijaviti potem svoje zveze na JZSS, Ljubljana, do 24. II. 1933. Prijavnina 20 Din. Zrebanje dne 25. II. 1933 ob 21. v Ruški koči.

Vsi tekmovalci morajo imeti s seboj tekmovalno izkaznico in se podvreči dne 25. II. 1933 pri Ruški koči zdravniškemu pregledu, ali pa lahko predlože zdravniško potrdilo klubskega zdravnika.

Nagrade: Prehoden pokal preide v stalno last tekmovalca, ki doseže dvakrat zaporedoma ali trikrat v presledkih najboljši čas. Pokal brani g. Stane Bervar, član Smučarskega kluba Ljubljana, ki si ga je 22. I. 1932 prvič priboril. Isten tega prejme prvih osem tekmovalcev posebnih nagrad: I. darilo mariborskega mestnega načelnika. Posebna nagrada, umetniška plaketa, poklonjena od tvrdke Huguenin Freser & Co., Le Locle, Suisse.

Razglasitev doseženih rezultatov ter razdelitev nagrad dne 26. februarja 1933 ob 21. v Grajski kleti v Mariboru.

Zborovanje delegatov smučarskih klubov v Mariboru bo dne 19. februarja 1933 ob 10.

Razvite prapora »Mariborskega smučarskega kluba« na Pohorju pri Ruški koči bo dne 26. februarja 1933 ob 7.30. Blagoslovitev tvrdži gospod Fr. Jehart Anton, kumuje gospa županja Ivanka Dr. Lipoldova.

Dne 26. februarja 1933 ob 20. pa je v Mariboru obhod in zbor smučarjev in prijateljev smučarskega sporta.

Mariborski smučarski klub.

Tajnica: Ferenc Krista, Predsednik: Parma Bruno.

SMUSKE TEKME NA URŠLJI GORI IN ZAPADNEM POHORJU

Klub skrajno slabim snežnim razmeram, ki so zadnje dni zavladale, sta se minulo nedeljo vršili v območju mariborske zimskosportne podzveze dve važni smučarski tekmi, ki so se jih v obilnem številu udeležili mariborski smučarji. Na Uršlji gori se je vršila težavna tekma v smuku z Uršlje gore v Kotlje, ki jo je priredil smučarski klub Kotlje-Rimski vreci, na zapadnih pobočjih Pohorja pa je priredil mariborski klub »Rapid« tekme za klubsko prvenstvo. Najvažnejša je bila pač tekma na Uršlji gori, ki je privlačila številne umetnike smuka iz Maribora in drugih mest. Tekma je gotovo ena najtežavnejših, kar se jih pri nas prireja. Proga vodi po silnih strminah z Uršlje gore po severozapadnem pobočju do vznožja gore ter je izpeljana po drznih, dostikrat življenjsko nevarnih terenih. Za tako težko progo se je prijavilo častno število 17 tekmovalcev, od katerih jih je prispelo na cilj 12. Zmagal je Zdravko Stangl, član SSK Maratona iz Maribora, v rekordnem času 35,02 min. ter prispel klub hudi nezgodi na roki na cilj v naskoku cele minute pred fa-

voritom tekme Ivičem (SMŠK, ki je bil drugi v 36.16. Sledili so Herič (Zel-zničar), Maubler (Sokol), Stanko Stangl (Guštanj-Kotlje), Tomažič (Guštanj-Kotlje) in Štiropek (Slov. Gradec). Razlika v času zmagovalca in zadnjega znaša nekaj nad 10 minut. Nekateri tekmovalci so zadobili pri padcih hude poškodbe, radi katerih so morali izstopiti, drugi pa so bili radi »jahanja« palic diskvalificirani. — V okviru te zimskosportne prireditve se je obenem vršila v istem času v Kotljah sankaška tekma; za organizacijo te tekme si je pridobil največ zaslug znani propagator zimskega sporta g. župnik in duh. svetnik Serajnik iz Kotel. Proga se je pričela pri Janežu ter je vodila po hudih strminah do cilja. Zmagal je med sankaši Feliks Zdove v 6.31, drugi je bil Jakob Pleševnik in tretji Ivan Zdove. Pri sankačih pa je prispela prva na cilj Katarina Dvoržak v 8.50, druga je bila Ivana Zdove.

Rapidova klubske tekme so se vršile v smuku z vrha Male kepe do klubovega doma na zapadnem pchorskem pobočju. Klubov prvak je postal J. Heller, v 12.30; drugi je Reinhold Jeglič. Pri juniorjih si je osvojil prvenstvo Vili Jeglič v 14.30, sledi mu Zinbauer. — Tekme so se vršile brez vseh nezgod ter so potekle ob vzorni organizaciji v naplajšem redu.

★

Zveza nastavnikov gimnastike — sekcija za dravsko banovino — ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 11. t. m. ob 10. dop. v telovadnici I. drž. real. gimnazije (realka) v Ljubljani. Odbor

Za filateliste

Predsedstvo Slov. filatelističnega društva v Ljubljani pozivlja vse v Ljubljani stanujoče filateliste, da se zanesljivo udeležijo društvenega sestanka, ki se vrši v sredo, dne 8. t. m. ob 20 v gostilni Cinkole. Na dnevnem redu so zelo važne društvene zadeve.

Slov. filatelistično društvo v Ljubljani sporoča vsem filatelistom, ki so se obnili na društvo z raznimi vprašanji, da bodo dobili odgovor na ta vprašanja, v kolikor se jim še ni odgovorilo, v najkrajšem času pisemnim putem. Prosimo pa, da pri cent. nadaljnjih vprašanjih priložijo za odgovor znamko za frankiranje. Iz dopisov, ki društvo prihajajo iz vseh krajev Slovenije smo ugotovili, da je v t. m. v naših mestih mnogo filatelstov, ki niso včlanjeni v nobenem filatelističnem društvu in da bi se v mestih in trgih lahko ustanovila filat. društva, kar bi bilo velike koristi za izpopolnitev filat. zbirk. Ljubljanski filat. društvo bi takim novoustanovljenim društvom na željo pošiljalo krožne pošiljke znamk držav, katere želijo in bi filatelisti na ta način kmalu prišli do manjkajočih znamk.

Na zadnjem občnem zboru Slov. filat. društva je bilo sklenjeno, da znaša letna članarina Din 40.—. Dopise na Slov. filat. društvo je pošiljati na naslov: Jože Mužina, Ljubljana, Mestno načelstvo. Za odgovor je priložiti znamko M2.

Naznanila

Prešernov večer priredi prosvetno društvo Trnovo v Ljubljani v sredo dne 8. febr. v Društvenem domu v Karunovi ulici 14. Na sporedu so pevske točke in deklamacije. Predavanje o dr. Francetu Prešernu bo imel g. župnik in pisatelj F. S. Finžgar. Vabimo vse prijatelje društva na ta večer. Vstopnina: sedeži 2 Din, stojišča 1 Din. Začetek ob 8 zvečer. — Odbor.

Redni mesečni sestank Zveze akademsko izobraženih žen se vrši o sredo ob 20 v posebni sobi kleti Emone.

Opozarjamo na zanimivo predavanje, ki ga bo imel na željo »Svete vojske«, g. dr. A. Breclj, jutri v sredo 8. t. m. ob 20 v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ul. 12. Vstop prost. Po predavanju bo razgovor.

O naših največjih jamahe je naslov šestga poljudno-znanstvenega predavanja, ki ga priredi Prirodoslovna sekcija Muzejskega društva v četrtek, dne 9. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Gosp. predavatelj, univ. docent dr. Albin Seliskar, je pač eden naših najneumornejših jamarjev, ki je s svojim tihim in resnim delom doprinesel že mnogo zanimivih znanstvenih odkritij na polju jamske favne in flore

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pečilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Prilet. izurjena šivilja
išče delo na dom ali pride v hišo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1326. a

Gospodična

išče mesto k otrokom ali kot blaginčarka. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Nemka« št. 1306. (a)

Mlado dekle

pridno, pošteno, za vsa domača in vrtna dela, se išče takoj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1304. a

Železninar

agilen in zmožen, želi premestiti svoje mesto — najraje v Mariboru ali v Ljubljani. Ponudbe pod šifro »Zmožen« št. 1305 na upravo »Slovenca«. a

Službodobe

Prodajalka

dobro izurjena v damski konfekciji — se sprejme. Ponudbe z navedbo plače in dosedanjega službovanja do 10. t. m. na upravo »Slovenca« pod »Vestna« št. 1107. (b)

Strokovnjak

za izdelavo mlečnih izdelkov, vajen trgovskih poslov, se išče. Stanovanje dobi v mlečarni. Ponudbe z navedbo pristojnosti je poslati študentovski zadrugi »Samopomoč« Beograd, Garašanina 18.

Denar

Vložne knjižice

kupite ali prodaste najboljše pri Komand družbi M. JANKOLE, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6. II. Telefon 30-52. (d)

Posojila podeljuje

»Zadruga«, Ljubljana, pp. 307. Sprejme poverenike. (d)

Z malimi in velikimi oglasi v »Slovencu«

Kdor išče čevljarkega pomočnika, kdor hoče kaj vzeti v najem ali dati v najem, kupiti ali prodati, posoditi, zamenjati ali sprejeti koga v službo najde vse, kar išče, z malimi in velikimi oglasi v »Slovencu«.

Posle

Instrukcije

za izpite za zidarske mojstre prevzame Ivan Ogrin, stavbenik, Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 8. (u)

Stanovanja

Stanovanje

dvosobno, s kabineto, se takoj odda v najem. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 1325. (c)

Stanovanje

trisosobno, komfortno urejeno, z vsemi pritliklinami, v centru mesta, se odda takoj v najem. Za naslov se poišče v upravi »Slovenca« št. 1325. (c)

Trisosobno stanovanje

popolnoma separirano — celo pritličje, poleg nove cerkve v Šiški, se s prvim aprilom solidni stranki ugodno odda. Primerno je eventualno tudi za kakšno drugo svrhu. Vprašati v upravi »Slovenca« pod št. 1227. (c)

Trisosobno stanovanje

lepo in solčno, s kopalnico, oddam. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 1301. (c)

Petsobno stanovanje

z vsem komfortom oddam za maj pri sv. Jožefu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1302. (c)

Dvosobno stanovanje

z vsem komfortom oddam za maj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1303. (c)

Dvosobno stanovanje

lepo, suho, v novi hiši, se odda mirni stranki za marec. — Blizu mitnice. Za. Šiška 230. Jančigajeva pot. (c)

Stanovanje

dve sobi s kabineto in kopalnico v Zgor. Šiški. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1309. (c)

Opremljeno sobo

s prostim vhomom, snažno in svetlo v središču mesta se odda enemu ali dvema stalnima gospodom ali gospodičnima. Naslov pove uprava »Slov.« pod »Soba« (s)

Sobo

za pisarno, na prometni ulici oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1325. (s)

Razno

Na dosmrtno oskrbo sprejme katoliška družina skromno ženo s kapitalom do 20.000 Din. Ponudbe poslati na: Slavka R. ačak, Valjevo, Drinska B. (r)

Vinjem

Lokali

z velikimi izlozabami, na prometni točki v sredini mesta, se takoj oddajo v najem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1325. (n)

Posestva

Dvostanovanjsko vilo

v bližini centra Ljubljane vzamem v najem. Ponudbe pod »Vila« 1329. p

Posestva, hiše,

parcele, lokali v veliki izbiri pri Realitetni pisarni, Wolfova 1. (p)

Nova vila

enonadstropna naprodaj za gotovino. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1308. (p)

Kupimo

Kupujem vse vrste kož divjačine po najvišjih dnevnih cenah. Fischer, Gunduličeva 3 i 4, Zagreb.

Vsakovrstno

zlato kovanje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Lutzovo

ali lončeno peč, dobro ohranjeno — kupim. Jože Cerne, Zg. Šiška 39. (k)

Pisarniško opravilo

dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe pod »Pisarna A. V.« št. 1307 na upravo »Slovenca«. (k)

Pohišstvo

Antično pohišstvo

in različni predmeti se takoj prodajo. Ogled do 11. februarja od 10 do 13 in od 15 do 17. Rimska cesta 2/II. (s)

Prodamo

Črne suknje

naiboliš nakup Anton Presker Sv. Petra c. 14, Ljubljana (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri naručene in naicene trvdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg (l)

115 Din

1 m² žaganih bukovih drv prvovrstnih franko hiša nudi Velepič Sv. Jerneja cesta 25 Telefon 77-08 (t)

Obrt

Krušno mleko in

večno svežo. Kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Rousierova cesta 24

DRVA N

PREMOG

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh.

Na pomoč gospodinjam,

da morejo štediti pri kurivu. Nabavite takoj patentirani štedilni obroč »Priatelj gospodinje«, ki prištedi na kurivu do 60 %.

Samozastopstvo »JELODVOR«, Ljubljana, Sv. Petra c. 2.

K Bogu vsemogočnemu po večno plačilo je odšel v ponedeljek 6. februarja ob 8½ časti gospod

ROMAN SKERBS

župnik v pokoju in hišni duhovnik v javni bolnišnici v Slovenjgradcu

v starosti 59 let.
Pogreb blagega pokojnika bo v sredo 8. t. m. ob 16 iz bolnišniške mrtvašnice na mestno pokopališče v Slovenjgradcu. Rajnega gospoda župnika priporočamo v molitev!
Slovenjgradec, dne 7. februarja 1933.

Skrusen globoke žalosti javljam sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Vsemogočni nenadoma poklical k Sebi ljubljeno mi življenja družico

Elo Breznik roj. Kiofutar

Pogreb nepozabne in nenadomestljive bo v torek 7. t. m. ob 15½ iz mrtvaške veže pri Sv. Kristofu na pokopališču k Sv. Križu.
Prosim tihega sožalja.
Ljubljana, dne 5. februarja 1933.

Gabrijel Breznik, soprog. Jerica Kiofutar, mati; Peter, brat; Marija, Agneza, Helena in Pavla, sestre. Rodbine: Niko Prestor, Mošnje; Vinko Breznik, Ljubljana; König in Hansel, San Francisco.

Namesto posebnega obvestila.

Globoko poirti naznanjamo, da je po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, zatisnil svoje blage oči naš iskreno ljubljeno oče, stari oče, tast, gospod

RUDOLF A. WARBINEK sen.

tovarnar klavirjev

Pogreb bo v sredo 8. februarja ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže, Stara pot št. 2, na pokopališču k Sv. Križu.
Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

Ljubljana - Trst - Dunaj, dne 6. februarja 1933.

Globoko žalujoči:

Rudolf A. Warbinek jun, sin. Karla roj. Kiostergi, sinaha.
Mira, Rudolf, vnukinja in vnuk, ter ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

ZAHVALA. Za mnogoštevilne dokaze sočutja ob izgubi našega očeta

Ivana Dular

se vsem pristočno zahvaljujemo. Posebna zahvala č. duhovščini, šolskemu vodstvu, darovalcem vencev ter vsakemu posebej, ki so ga spremenili na njegovi zadnji poti ter vsem, ki so na kakršenkoli način sočustvovali. Bog plačaj!

Dvor, dne 6. februarja 1933.

Žalujoči ostali.

P. C. Wren:

Lepi Mihael

Šel sem v svojo spalnico in se čutil smrtno utrujenega po zadnji prečuti noči in vseh teh sitnostih. Zato sem se vrgel na posteljo.

Iz globokega sna me je zbudil par ur kasneje Digbyjev prihod. V roki je držal pismo.

»He, ti?« je vzkliknil, »vzdrami se in poslušaj... Poslednje novice,« in težko je sedel na vnožje moje postelje.

»Kaj se je zgodilo?« sem zazehal in si mel oči.

»Zbrati moramo vso bistroumnost, da kako pomagamo Beauju. Beau jo je odkuril... Tole sporočilo mi je poslal po Davidu. Pravi, da je izmaknil »Blue Water« in noče srečati policije.«

»Kaj?« sem kriknil.

»Tu, čitaj!« je velel Digby in mi ponudil pismo, ki se je glasilo:

»Moj dragi Dig,

naročil sem Davidu, da Ti naj da pismo ob štirih, ko bom jaz že na poti k — kamor pač grem. Prosim, povej teti, da se Vam ni treba dalje moriti glede safirja. Ako pride policija ali kak detektiv iz Scotland Yarde, povej jim, da sem se nahajal v velikih stiskah, da pa misliš, da je to moja prva pregreha in da me je k temu morala zavesti slaba tovarišija (tvoja in Johnova, seveda). Pazi malo na malega Johna in mu reci, da upam, da postane dober dečko. Ako ti bom kasneje poslal naslov, se bo to zgodilo skrajno zaupno in v popolni zavesti, da ga ne boš izdal prav nikomur in pod nobenim pogojem. Trdno upam, da bodo stvari sedaj kmalu in mirno

poravnane, ko je krivec znan. Žalostno, žalostno, da sem tako zašel! Pozdravi Klavdijo!

Vedno Tvoj Mihael.

»To ne more biti res,« sem rekel. »To ni mogoče!« »I seveda ni, gumpec,« je odvrnil Digby. »Odpravil se je na svojo romantično pot... Naprtil si je krivdo in tako dalje... da ščiti svojega malega brata...«

»Koga?« sem vprašal. »Tebe?«

»Ne,« je odvrnil Digby.

»Mene?« sem vprašal.

»O zviti računar,« je pripomnil Digby.

»Ampak jaz vendar tega nisem storil,« sem mu zavrnil.

»Niti jaz ne,« je dejal Digby in nadaljeval: »Recimo torej, da si je naprtil krivdo in misli, da ščiti svojega malega brata.«

»Toda, Dig,« sem ugovarjal, »ali misliš, da bi mogel Beau le hipec domnevati, da sem jaz ali ti ukradel tak dragocen dragulj — in zraven tega teti Patriciji?«

»Nekdo ga je ukradel, ali ne?« je nadaljeval Digby.

»In povem ti še nekaj: ti praviš, da Beau ne bi nikdar resno mislil, da sem jaz ali ti kradel — dočim ti sam popolnoma resno misliš, da je Beau kradel?«

»Kako ti to veš?« sem ga vprašal osupel.

»Po tem, kako si ga pogledoval — precejkrat!«

»Imel sem vzrok, da sem ga sumničil,« sem mu rekel.

»Kakšen vzrok — razen da si ga v temi ujel za zapestje, ko je brčkone nameraval storiti isto ko ti, namreč ujeti Gusta, ko bi vračal dragulj!« je povedal Digby.

»Rajši ne bi več o tem govoril, Dig,« sem odgovoril. Nazadnje je vse skupaj Mihaelova zadeva in...

»Ne bodi tako teslo,« me je prekinil, »seveda je Mihaelova zadeva, in zato se o tem pogovarjava. Kajti čim

več veva oba, tembolj mu bova mogla pomagati — da ali uide ali se vrne... Ako sva prepričana, da je kriv, kar seveda ni, mu pomagava zabrisati sledove za seboj; ako pa se prepričava, da je nedolžen, kar seveda je, bova lahko iskala resničnega tatu in ga ujela.«

»Toda kakor vse kaže, Beau vendar ne želi, da bi ga ujela,« sem rekel.

»Kaj pa, ako bi le bil Gust?« je vprašal moj brat nevoljno.

»On ni,« sem izjavil. »In Beau to ve!«

»Prav — povej mi torej vse, kar misliš, in odpraviva se na delo,« je rekel Digby. »Ne misli, da s tem Mihaela kako izdaš. Ako vem jaz, ni v tem večje nevarnosti, ko če veš ti. Saj ne zahtevam od tebe, da bi pravil kaj teli ali policiji, ali ne?«

»Res,« sem rekel obotavljaje. »Stvar je taka. Dig... Beau je šel snoči doli v salon. Srečal sem ga, imel je ključ v roki...«

»Kaj pa si ti delal doli, ako smem vprašati?« me je prestrigel brat.

»Sel sem, da bi videl, če je »Blue Water« na svojem mestu,« sem odgovoril.

»Naj bo kakorkoli, Beau ga ni vrnil, ali ga je?« se je rezal Digby. »Še nekaj?«

»Da, tretji vzrok, da sem sumničil njega, je bil v tem, da sem naletel nanj v času, ko je prišel z brisačami k skledi, da bi očistil sledove prstov, ki so ostali, ko je bil vrnil ključ.«

Digby je zažvižgal.

»In kako veš ti, da je Beau to nameraval?« je vprašal Digby dalje.

»Sam mi je to rekel. Prišel je v vežo s potrebnimi namiznimi čistilnimi prav v trenutku, ko sem jaz drgnil skledo.«